TIEDOTUSLEHTI

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

Jäsen- ja asiakaslehti 4/2026
www.proagria.fi/kp

Maitomarkkina-katsaus 24–25

ProAgria Pohjanmaa aloittaa 5

Maidon hinta-ennuste 27

Maan kasvu-kuntoon kannattaa panostaa 14

Vaakaus-palvelun hyödyt 17

Kipeitä kysymyksiä tilakaupassa 30

ProAgria Pohjanmaa keskellä vahvaa maaseutua

SAILA SULONEN

ProAgria Pohjanmaa aloittaa vuodenvaihteessa alueella, jossa maatalous, yrittäjyys, maaseutukulttuuri ja yhteisöllisyys ovat keskeinen osa elinvoimaa. Pohjanmaalla uskotaan tekemiseen, yhteistyöhön ja kykyyn löytää ratkaisuja myös haastavina aikoina.

Maatilat ja maaseutuyritykset kohtaavat jatkuvasti uusia vaatimuksia, mutta samalla myös uusia mahdollisuuksia. ProAgria Pohjanmaan tehtävä on olla yrittäjien rinnalla tukemassa kannattavuutta, uudistumista ja kestävää kasvua. Asiantuntijuutta tarvitaan niin investoinneissa, johtamisessa kuin tulevaisuuden valintojen tekemisessä.

Pohjanmaan vahvuus on sen ihmisissä. Menestys syntyy osaamisesta, rohkeudesta ja yhteistyöstä. ProAgria rakentaa entistä vahvempaa kumppanuutta asiakkaidemme ja sidosryhmiemme kanssa.

Uusi nimi ja laajempi alue ei tarkoita suunnanmuutosta, vaan entistä vahvempaa sitoutumista perustehtäväämme: elinvoimaisen maaseudun, kannattavan yritystoiminnan ja suomalaisen ruuantuotannon tulevaisuuden turvaamista.

ProAgriana onnistumme yhdessä.

Ritva-Liisa Nisula, johtaja
ProAgria Keski-Pohjanmaa

Tapahtumakalenteri 2026

Tapahtumien yhteydessä on QR-koodi, joista voi puhelimen kameralla skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

Yhdessä eteenpäin – kyselyilta jäsenille
19.11.klo 17–19
Härmän Kylpylä, Kauhava

Tervetuloa keskustelemaan ProAgria Keski-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymiseen liittyvistä asioista ja yhdistystoiminnasta.

Ilmoittautumiset 15.11. mennessä:

Digimaatalous-webikahvit
Webikahveilla esimerkkejä uuden teknologian hyödyntämisestä maataloudessa.

- 19.11. klo 13–14.15 **Ulkoiset tukirangat eli eksoskeletonit luonnonvara-alan töissä**
- 26.11. klo 13–14.15 **Paikannushäiriöt ja niiden taklaaminen peltoviljelyssä**

Ilmoittaudu, jotta saat webinaarilinkin. Lomakkeella voit valita, mihin webinaariin osallistut:

Tallenteet tapahtuman jälkeen katsottavissa Uudet teknologiat & Maatalous -YouTube-kanavalla:

Menestystä persoonallisella johtamisella -talouswebinaari 25.11. klo 10–11

Maksuton webinaari on osa ProAgrian valtakunnallista talouswebinaarisarjaa. Osallistumislinkki lähetetään ilmoittautuneille ennen tilaisuutta.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 24.11. mennessä:

SuperSuksee-hankkeen tapahtumia

- Ke 18.11. Kannus klo 10–14 **Kokemuksia maatilan omistajanvaihdoksesta ja omistajanvaihdoksen sudenkuopat** -työpaja
- Ti 8.12. Kannus klo 10–14 **Työterveyshuolto ja vakuuttaminen** -työpaja

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:

Henkilöstöuutiset

Olen **EIJA MÄKELÄ**, agrologi (AMK) ja maatalousyrittäjä Perhosta. Pitkä kokemukseni maatilan arjesta antaa minulle hyvän ymmärryksen maatalousyrittäjien tarpeista ja taloudenpidon merkityksestä. Vaikka ala kohtaa tällä hetkellä monenlaisia muutoksia, näen maataloudessa ja maankäyttösektorilla myös paljon mahdollisuuksia ja tulevaisuuden potentiaalia. ProAgrian tilitoimistopalveluiden asiantuntijana haluan auttaa asiakkaita taloushallinnon kysymyksissä ja tarjota heille käytännönläheistä palvelua. Uskon, että hyvä palvelu syntyy yhteistyöstä, kuuntelemisesta ja halusta löytää toimivia ratkaisuja.

ProAgria Keski-Pohjanmaa

Tiedotuslehti jäsenille ja asiakkaille
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa 41. vuosikerta, ISSN 1795-7516
Julkaisija ja kustantaja: ProAgria Keski-Pohjanmaa r.y. • Päätoimittaja Ritva-Liisa Nisula
Levikki: 6 000 kpl Kala-, Lesti- ja Perhonjokilaaksoissa • Taitto: Tiina Fors, WTF Design Oy
Paino: Botnia Print, 2026 • Mediakortti www.proagria.fi/kp • Tilaushinta 50 euroa
Ilmoitusmyynti: Mainosseppo/Seppo Laitila, p. 0400 954 747, ilmoitukset.kp@proagria.fi

Kansi:
ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat kiittävät asiakkaitaan ja yhteistyökumppaneitaan vuodesta 2026. KUVA: LOISTORANTE

Työt on tehty, työ jatkuu

Maanantaina 2.11. pidetyssä vuosikokouksessa tiivistin omia ajatuksia ProAgria Pohjanmaasta sanomalla, että työt on tehty, mutta työ jatkuu. Tässä kiteytyy moniulotteisesti Keski-Pohjanmaan pitkä historia ja ansiokas työ maakunnallisesti. Osin siinä kiteytyy myös kaikki työ, mitä on tehty yhdistymisen valmisteluissa jo useamman vuoden ajan. Loppujen lopuksi työ jatkuu uutena ja vahvempana organisaationa, jossa asiakkaat saavat parasta palvelua ja työntekijöillä on tukeva organisaatio taustalla ja hyvä työskennellä. Ylimääräisessä vuosikokouksessa 28.9. käytettiin hyviä puheenvuoroja ja esitettiin tiukkoja kysymyksiä yhdistymiseen liittyen. Lopputulos oli yksimielinen hyväksyntä yhdistymiselle.

Meille tärkeät vaalit käytiin juuri Yhdysvalloissa ja Trumpin politiikka sai kansalaisiltaan rajun vastalauseen. Vielä kukaan ei tiedä mitä vaikutuksia tällä on maailmanpolitiikkaan, mutta varmasti on. Toivottavasti öljyn hinta laskee ja vetää muitakin kustannuksia mukanaan alaspäin, tällä olisi suuri vaikutus kannattavuuteen. Vasta laskin, että meillä puinteihin kokonaisuudessa käytetty polttoaine maksoi 20 000 €, kun sama määrä maksoi edellisen vuoden hinnoilla 13 000 €.

Suomessa on käynnissä mielenkiintoinen keskustelu, kun korvauskelpoisuutta laajennetaan koskemaan kaikkia ennen vuotta 2022 raivattuja peltoja. Tämä kysymys jakaa mielipiteitä, toisaalta se on suoraa tukea monelle kehittyvälle tilalle, toisaalta se tarkoittaa useampia jakajia samoille tukieuroille.

Lopuksi haluan esittää lämpimät kiitokset koko ProAgria Keski-Pohjanmaan henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Haluan kiittää myös kaikkia heitä, jotka ovat vuosien saatossa palvelleet Keski-Pohjanmaan ProAgriaa omalla osallaan johtajina, työntekijöinä tai luottamushenkilöinä.

Kiitollisin mielin kaikesta luottamuksesta toivotan hyvää joulua kaikille asiakkaille ja työntekijöille!

Tapani Orjala
ProAgria Keski-Pohjanmaan
hallituksen puheenjohtaja
p. 040 5288 405

RITVA-LIISA NISULA

Meidät tavoitat

OTA YHTEYTTÄ!

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp
Toimisto avoinna 9–15
Valtakunnallinen palvelupuhelin
avoinna ma-to 9–15 ..... 044 4209 000

HALLINTOPALVELUT
Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
Talouspäällikkö Marju Erkkilä 050 3402 633
Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
Juha Nivala 040 8610 641
Eteläisen alueen palvelupäällikkö
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Viestintä Milka Kähtävä 043 8254 281
Järjestöasiat Kirsi Ylitalo 040 1964 434
Taloussihteeri Saila Sulonen
(laskutus, ostoreskontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIANTUNTIJAPALVELUT
Tuotosseuranta
- näytteenotot, koelypsyt, asemantestaukset, robottimaitojen tallennukset, viivakoodien opastukset
Armi Hotakainen 040 0644 261
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
Kirsi Leppikorpi 040 0367 656
Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
Kannattavuuskirjanpito
Seija Roimela 040 8479 740
Kasvinsuojeluruiskujen testaus
Jarmo Karhula 044 5212 210
Kasvinviljelyneuvonta ja SAP-analyysit
Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
Jenni Kangastalo 050 5937 651
Jarmo Karhula 044 5212 210
Ville Myllylä 050 5987 228
Riikka Rinta-aho 040 5234 116
Jari Tikkanen
(luomu ja luomukoulutus) 040 0162 147
Kotieläinneuvonta ja ruokinta
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
Sini Sillanpää 043 8250 526
LEAN ja HR Liisa Koskela 050 5120 615
Luomukotieläinneuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Luonnonmukainen tuotanto,
EU-tukineuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Jari Tikkanen 040 0162 147
Luontoarvokauppa Milla Siltanen ... 043 8254 284
Lypsyrobottineuvonta
Katja Kellokoski 040 8492 870
Maatilojen talousneuvonta,
budjetointi, omistajanvaihdokset
Heikki Ojala 040 5342 166
Juha Nivala 040 8610 641
Teemu Kinnunen 050 3100 827
Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
Robottilypsyn kehitysohjelma
Katja Kellokoski 040 8492 870
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Vaakauspalvelu Johanna Parpala .. 041 7310 913
Viljelijöiden työterveyshuolto
Liisa Koskela 050 5120 615
Yritysjohtaminen ja laatuasiat
Liisa Koskela 050 5120 615
Ympäristöneuvonta,
ympäristötukiasiat
Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS
Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

MAA- JA KOTITALOUSNAISET
Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitalo 040 1964 434
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
Milka Kähtävä 043 8254 281
Maisema- ja ympäristöasiantuntija
Milla Siltanen 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU
Liisa Koskela 050 5120 615
Heikki Ojala 040 5342 166

TILITOIMISTOPALVELUT
Maatalous- ja metsätalousasiakkaita palvelevat kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
Minna Ketola 050 4063 975
Teemu Kinnunen 050 3100 827
Eija Mäkelä 040 152 4703
Seija Roimela 040 8479 740
Milla Siltanen 043 8254 284
Minna Tuurinkoski 050 4646 975
Yritysasiakkaita palvelevat kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
Marju Erkkilä 050 3402 633
Minna Ketola 050 4063 975
Milla Siltanen 043 8254 284
Minna Tuurinkoski 050 4646 975

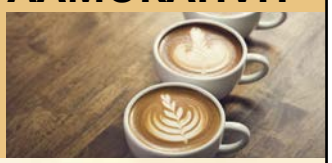
RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE
Sari Harju 040 5234 114
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Sanna Luostarinen 040 0974 165
Johanna Parpala 041 7310 913
Kristiina Viitanen 050 4629 451

SuperSuksee-hankkeen tulevat tapahtumat

AAMUKAHVIT

Aamukahvi-teamsit joka toinen keskiviikko klo 10-11

Seuraavat aamukahvit
25.11.2026
9.12.2026

OV-VERSTAS

Keskiviikko 18.11.2026 Kokemuksia maatilan omistajanvaihdoksesta ja omistajanvaihdoksen sudenkuopat
työpaja Kannuksessa klo 10-14
Ilmoittautuminen avattu!

Tiistai 8.12.2026 Työterveyshuolto ja vakuuttaminen
työpaja Kannuksessa klo 10-14

YHTEISTYÖ

Puhutaanko maatalousyrittäjän rahoista?
-webinaarisarja 5.11-3.12.2026
Tutustu sisältöön nettisivuilla!

28.11.2026 SuperSukseen verkostoilta ja K-P maaseutunuorten pikkujoulut Kokkolassa

keski-pohjanmaa.mtk.fi/supersuksee

Elinvoimakeskus · MTK · kpedu · ProAgria Keski-Pohjanmaa · OP Jokilaaksot · OP Länsirannikko · Osuuskunta Pohjolan Maito

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2027

asiakkaillemme, jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme!

ProAgria Keski-Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset
Keski-Pohjanmaan Kalatalouskeskus

Luontotekoja yhdessä

10 vinkkiä luonnon monimuotoisuustekoihin

Pohditaanko teillä omalle kylälle tai asuinalueelle ympäristökunnostustoimia? Onko toiminta jo tiedossa, mutta tarvittaisiin tarkempaa tietoa?

Luontotekoja yhdessä -julkaisu on vastaus näihin kysymyksiin. Siinä oman lähiluonnon monimuotoistamiseen on esitelty pieniä ja isompia toimenpiteitä.

Julkaisun on koonnut Maaseudun Sivistysliiton ja Suomen ympäristökeskuksen yhteinen LUMOAVA – Luonnon monimuotoisuus maaseudun voimavarana -hanke, joka on saanut rahoituksen EU:n maaseuturahastosta.

Lisätietoja:

Kartta-aineisto kasvipeitteisyyden tueksi

Suomen ympäristökeskus ja Lounais-Suomen elinvoimakeskus ovat tuottaneet valtakunnallisen kartta-aineiston, joka auttaa viljelijöitä kohdentamaan talviaikaista kasvipeitteisyyttä vesiensuojelun kannalta tärkeimmille alueille.

Aineistossa on huomioitu peruslohkon sijainti suhteessa vesistöihin, pohjavesialueisiin, Natura-alueisiin ja tulvaherkkiin alueisiin sekä lohkon eroosioherkkyys.

Kaiken kaikkiaan kasvipeitteisyyttä suositellaan valtakunnallisesti 61 %:lle peltopinta-alasta.

Kannattaa käydä vilkaisemassa aineistoa. Osuiko oma harkinta ja kartta-aineisto yksi yhteen? Tulevan kasvukauden viljelysuunnitelmaa tehtäessä kannattaa miettiä myös seuraa talvikautta. Kannattaisiko satokasvin alle kylvää kerääjäkasvi ja säilyttää se talven yli? Lisäänkö syyskylvöisiä kasveja vai miten parhaiten toteuttaisin talviaikaisen kasvipeitteen?

Tutustu aineistoon:

Pohjanmaan kasviasiantuntijat hioivat yhteisiä toimintatapoja ja jakoivat kokemuksia, jotka varmistavat palveluvalmiuden seuraavaa kasvukautta varten.
KUVA: MIIA LENKKERI-TAMMINEN

ProAgria Pohjanmaa aloittaa 2027

ProAgria Pohjanmaa on Etelä- ja Keski-Pohjanmaan maakuntien alueella toimiva alueellinen neuvontajärjestö, joka syntyy ProAgria Etelä-Pohjanmaan ja ProAgria Keski-Pohjanmaan yhdistyessä vuoden 2027 alussa.

ProAgria Pohjanmaa jatkaa ProAgria Etelä-Pohjanmaan ja ProAgria Keski-Pohjanmaan tekemää neuvontatyötä ProAgria Etelä- ja Keski-Pohjanmaan toimialueilla.

ProAgria Pohjanmaan johtoon on tehty henkilöstövalintoja. Toimitusjohtajaksi on valittu MMM, agronomi Henri Honkala, hallinto- ja henkilöstöpäällikkönä aloittaa KTM Tuttu Honkola ja viestintäja markkinointipäälliköksi on valittu FM, muotoilija AMK Miia Lenkkeri-Tamminen. Toimialapäälliköinä aloittavat MMM, agronomi Juha-Matti Toppari (kasvintuotantopalvelut), agrologi AMK Kaija Ala-Luukko (talous- ja omistajanvaihdospalvelut) ja agrologi Tiina Soisalo (kotieläintuotantopalvelut). Tilitoimistopäälliköksi ProAgria Pohjanmaan tilitoimistoon on valittu Anu Kylmäluoma. Kehittämispäälliköiksi on nimetty agrologi AMK Niko Luikku ja KTM, agrologi AMK Jouni Ingalsuo. Pohjanmaan maaja kotitalousnaisten toiminnanjohtajan tehtävässä aloittaa tradenomi AMK Kirsi Ylitalo. Yhdistymisen jälkeen Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskus on osa ProAgria Pohjanmaata, tehtävässä jatkaa toiminnanjohtajana Elina Pusaa.

ProAgria keskusten yhdistyminen ProAgria Pohjanmaaksi laajentaa ProAgrian palveluvalikoimaa molemmissa maakunnissa. Jatkossa Etelä-Pohjanmaan alueellekin saadaan vakaampaa ja vahvempaa osaamista maaperäasioista. Keski-Pohjanmaan maakunnassa puolestaan näkee yhä useammin ProAgrian koneellisen maanäytteen kalustoa.

Kotieläinpalveluissa eläinten hyvinvointi, ruokinta ja tuotannon kehittäminen sekä tilojen johtamisen tukeminen vahvistuvat. Muutostilanteet kuten omistajanvaihdosten koko prosessi on jatkossa mahdollista hoitaa ProAgria Pohjanmaan asiantuntijoiden kanssa loppuun saakka. ProAgria Pohjanmaan tilitoimisto on auktorisoitu, joten maatalousyritykset saavat siitä osaavan ja maatalouden erityispiirteet tuntevan kumppanin.

Tutut keskipohjalaisasiantuntijat palvelevat yhdistymisen jälkeenkin keskipohjalaisia asiakkaita. Jatkossa tilojen tarvitsemaa erityisosaamista ja asiantuntijavahvistusta löytyy ProAgria Pohjanmaan omasta väestä.

ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti kiittää

Kädessäsi on historian viimeinen Tiedotuslehti, jonka ensimmäinen numero ilmestyi 1985. ProAgria Pohjanmaan käynnistymisen myötä Tiedotuslehden tarina päättyy. ProAgria Pohjanmaa julkaisee jatkossa jäsenasiakaslehteä, joka kantaa nimeä ProAgria Pohjanmaa. Sen ensimmäinen numero ilmestyy alkuvuodesta 2027.

ProAgria Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti kiittää lukijoitaan, ilmoittajiaan ja lehteen kirjoittaneita asiantuntijoitaan 41 yhteisestä viestinnällisestä vuodesta. Lämpimät kiitokset kaikille lehteen sisältöä tuottaneille, ilman teitä lehden sivut ammottaisivat tyhjyyttään. Suurkiitos ilmoittajillemme, ilmoitusmyyjällemme sekä taiton ja painon väelle, hienoa että olette kaikki nämä vuodet olleet mukanamme. Kaikkein suurimmat kiitokset lukijoillemme, teille me tätä lehteä olemme tehneet.

Ritva-Liisa Nisula, päätoimittaja

Jäsen- ja järjestöasiat
Kirsi Ylitalo
Puh. 040 1964 434
kirsi.ylitalo@proagria.fi

Yhdessä eteenpäin – kyselyilta jäsenille

19.11.2026 klo 17–19

Tervetuloa keskustelemaan ProAgria Keski-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymiseen liittyvistä asioista ja yhdistystoiminnasta.

Järjestämme kyselyillan jäsenillemme 19.11.2026 klo 17–19 Härmän Kylpylässä. Paikalla ProAgria Pohjanmaan toimitusjohtaja Henri Honkala, Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöt sekä luottamushenkilöitä.

Tulkaa mukaan porukalla ja järjestäkää samalla kylpyläretki yhdistyksenne jäsenille!

Ilmoittautumiset 15.11.2026 mennessä:

ProAgria #onnistummeyhdessä

Yhdistymisen hyödyt jäsenen näkökulmasta

Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ProAgriat yhdistyvät vuoden 2027 alussa.

1. Enemmän voimaa yhteiseen edunvalvontaan. Suurempi jäsenmäärä ja laajempi toiminta-alue vahvistavat yhdistyksen vaikutusmahdollisuuksia.
2. Resurssien tehokkaampi käyttö ja parempi taloudellinen kannattavuus.
3. Monipuolisempi toiminta jäsenille: enemmän tapahtumia, koulutuksia, palveluja ja yhteisöllistä toimintaa.
4. Yhdistyminen auttaa varmistamaan toiminnan jatkumisen myös tulevaisuudessa. Aktiivisia toimijoita ja luottamushenkilöitä on laajemmalta alueelta.
5. Houkuttelevampi yhteistyökumppani. Suurempi ja näkyvämpi yhdistys on usein kiinnostavampi kumppani yrityksille, rahoittajille sekä muille järjestöille.

Jäsenyys ei siirry automaattisesti

ProAgria Keski-Pohjanmaan toiminnan päättyessä keskipohjalaisjäsenistö saa ProAgria Pohjanmaasta jäsenlaskun, jonka saatteessa kerrotaan ProAgria Keski-Pohjanmaan toiminnan siirtyneen osaksi ProAgria Pohjanmaan toimintaa. Saatteesta käy ilmi, että maksamalla jäsenmaksun liittyy ProAgria Pohjanmaan jäseneksi. Ellei maksa jäsenlaskua, ProAgria Keski-Pohjanmaan jäsenyys päättyy vuoden 2026 lopussa.

Yrittäjäjäsenyys ei periydy eikä pääty itsekseen

ProAgrian yrittäjäjäsenyys on henkilökohtainen ja yrittäjäjäsenenä voi olla vain luonnollinen henkilö. Jäsenyys ei pääty automaattisesti, jos esim. tilan pito loppuu tai tilalla on tehty sukupolvenvaihdos. Jäsenyys tulee aina irtisanoa. Jäsenyys ei myöskään periydy jatkajalle eikä sitä voi siirtää toisen nimiin. Jatkajan on aina itse haettava jäsenyyttä.

Paikallisyhdistysten syyskokoukset

Niiden paikallisyhdistysten, joiden säännöissä on kaksi yleistä kokousta, tulee pitää syyskokouksensa joulukuun loppuun mennessä.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio. Muistattehan tarkastaa omaa yhdistystänne koskevat kokousasiat säännöistänne.

Paikallisyhdistysten jäsentietojen päivitys Sensessä

Jäsenrekisteri kannattaa pitää ajan tasalla. Eronneille jäsenille merkitään eropäiväksi 31.12.2026, jos heitä ei laskuteta enää ensi vuonna. Päivitä myös kuolleille jäsenille eropäivä, jottei heidän nimissään lähde turhia laskuja.

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opinnoissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elinkeinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisorganisaatioissa.

Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hakemukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösuunnitelma tai hyväksytystä opinnäytetyöstä aiheutuneet kustannukset, osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiölle, os. Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai s-postilla os. ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja: Ritva-Liisa Nisula, p. 040 5849 550.

ProAgria valitsi luottamushenkilöitä ja palkitsi jäsenistöään

Keski-Pohjanmaan ProAgria yhdistyy vuoden 2027 alusta Etelä-Pohjanmaan ProAgrian kanssa ProAgria Pohjanmaaksi. ProAgria Keski-Pohjanmaan historian viimeinen vuosikokous valitsi keskipohjalaisedustajat ProAgria Pohjanmaan edustajistoon sekä Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokuntaan. Lisäksi huomioitiin ansioituneita järjestön jäseniä ja luottamushenkilöitä.

Henkilövalinnat

Vuosikokous valitsi 15 keskipohjalaista 45 jäseniseen ProAgria Pohjanmaan edustajistoon. Valituiksi tulivat **Merja Himanka** Himangalta, **Antti Huhtala** Kannuksesta, **Lauri Juntunen** Kälviältä, **Elina Järvenoja** Toholammilta, **Ville Karhula** Lohtajalta, **Päivi Kaustinen** Kaustiselta, **Virpi Paavola** Kaustiselta, **Outi Koskela** Sievistä, **Jyrki Mastokangas** Halsualta, **Anna Niemelä** Lohtajalta, **Pekka Nuorala** Kalajoelta, **Tapani Orjala** Lohtajalta, **Piia-Maria Rautiainen** Toholammilta, **Jonna Riippa** Kannuksesta ja **Teemu Tikka** Reisjärveltä.

Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokuntaan valittiin **Anna Niemelä** Lohtajalta ja **Mirka Peltokangas** Perhosta. Varajäseneksi tuli valituksi **Karoliina Tunkkari** Vetelistä. Viisijäsenisessä johtokunnassa on keskipohjalaisille kaksi johtokuntapaikkaa sekä yksi varajäsenen paikka.

Huomioinnit

ProAgria Keski-Pohjanmaa kutsui kunniajäseneksi **Jyrki Halosen** Reisjärveltä. Hän on toiminut ProAgrian hallituksessa jäsenenä, varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana sekä ProAgria Keskusten Liitossa hallituksen jäsenenä.

Jari Siirilä Vetelistä sai Koti peltojen keskellä -mitalin huomionosoituksena pitkäaikaisesta tehtävästään ProAgria Keski-Pohjanmaan toiminnantarkastajana.

Suomen ja Keski-Pohjanmaan parhaasta karjasta energiakorjatun maitotuotoksen perusteella palkittiin Havukan Oy:n **Markku** ja **Sanna Rajala** Reisjärveltä, Keski-Pohjanmaan toiseksi paras karja oli Mty Pajukosken **Markus**, **Minna** ja **Stina Pajukoskella** Sievistä. Kolmanneksi parhaasta karjasta palkittiin **Hannele** ja **Janne Isohanni** Kannuksesta.

Luonnonvarakeskuksen myöntämällä kannattavuuskirjanpitopalkinnolla 5-vuotisesta kirjanpidosta huomioitiin MaitoTyppi Oyn **Matti** ja **Mika Typpi** Kokkolasta.

Vuoden 2026 keskipohjalaisena Maa- ja kotitalousnaisena palkittiin **Anna Niemelä** Lohtajan kirkonkylän maaseutunaisista.

Keski-Pohjanmaan Vuoden yhdistysteko 2026 -tunnustuspalkinnon sai Lohtajan kirkonkylän maaseutunaiset Kokkolasta.

Ritva-Liisa Nisula

MILKA KAHTAVA

Jyrki Halonen Reisjärveltä kutsuttiin ProAgria Keski-Pohjanmaan kunniajäseneksi. Huomionosoituksen luovuttivat Tapani Orjala ja Ritva-Liisa Nisula.

MILKA KAHTAVA

Vuoden keskipohjalaisena maa- ja kotitalousnaisena palkittiin Anna Niemelä (oik.) Lohtajalta. Hän otti vastaan myös Lohtajan kirkonkylän maaseutunaisille myönnetyn Vuoden yhdistysteko -palkinnon yhdessä Jenna Orjalan kanssa.

RIIKKA RINTA-AHO

EU-tukiin liittyvä MUISTILISTA loppuvuodeksi

– ja vähän ensi vuoden puolellekin

1.11.–31.3. välisenä aikana älä levitä lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita pellolle.

31.12.2026 asti ehdollisuuden vähimmäismaanpeite on säilytettävä vaatimusten mukaisesti. Kasvipeitteisyyden tulee kattaa 33 % tilan peltojen ja pysyvien kasvien alasta.

30.11.2026: Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen valinnaisen **Maaperän seuranta** -toimenpiteen laajan maa-analyysin näytteet on toimitettava laboratorioon viimeistään marraskuun lopussa. Sama aikamääre on maaperäskannauksen analyysin teettämisellä.

30.11.2026: Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen valinnaisen **Orgaaniset ravinteet** -toimenpiteen lannan luovutuksesta tai käsittelystä ja toimitetusta nurmikasvustosta pitää olla kuitti, sopimus tai muu asiakirja viimeistään marraskuun lopussa.

30.11.2026: Jos käytät urakoitsijaa ympäristösitoumuksen tilakohtaisen valinnaisen **Täsmäviljelymenetelmät** -toimenpiteen toteutuksessa, sinulla pitää olla urakoitsijan kuittaus tai kuitti viimeistään marraskuun lopussa.

31.3.2027: Ekojärjestelmätuen talviaikaisen kasvipeitteisyyden säilytysaika päättyy.

30.4.2027: Ilmasto- ja ympäristökoulutuksen vuoden 2026 koulutus löytyy Vipu-palvelusta. Suoritus tulee tehdä 30.4.2027 mennessä mikäli olet valinnut sen ympäristösitoumuksen tilakohtaiseksi valinnaiseksi toimenpiteeksi.

Lohkokirjanpito: Täydennä vuoden viljelytoimenpiteet, kuten lannoitukset, kasvinsuojelu, muokkaukset ja sadonkorjuut ajan tasalle.

Jos olet vastaanottanut lantaa tilasi ulkopuolelta ja hakenut **Kiertotalouden edistäminen** -toimenpidettä, muista pyytää liitteeseen 465L lannanluovuttajan allekirjoitus sekä kuivalannasta ja korkean fosforin lannasta kopio ravinneanalyysistä.

Syysilmoitus tammikuussa 2027: Kirjaa syksyn muokkaukset ja lannanlevitykset myös lohkomuistiinpanoihin. Huolehdi tarvittavista lannanluovutusasiakirjoista ja ravinneanalyyseistä.

Kasvinsuojeluaineiden kirjaamiselle on tullut uusia vaatimuksia. Lisäksi kirjaaminen siirtyy vaiheittain sähköiseen kirjanpitoon. Lisätietoja saat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (tukes.fi) sivuilta.

Tarkista ajantasaiset tukiehdot Ruokaviraston ohjeista ja kysy tarvittaessa neuvoa ProAgrian asiantuntijalta.

Riikka Rinta-aho

REHUNURMEN YLLÄPITOVAATIMUS TULEE VOIMAAN 2027

Sadon korjuu tai ylläpito kasvuston koneellisella poistolla

Vuodesta 2027 alkaen on tulossa iso muutos tukihakemukseen kirjatulla **rehunurmi**-kasvilla (kasvikoodi). Rehunurmi-kasvikoodilla merkityltä lohkolta tullaan edellyttämään jatkossa rehunurmien ja laidunten ylläpitoa. Se tarkoittaa käytännössä nurmen koneellista korjuuta tai laiduntamista. Tukihakemukseen rehunurmeksi ilmoitetun lohkon nurmisatoa ei voida enää pelkästään niittää tai murskata maahan.

Sato korjattava

Rehunurmen ylläpitovelvoite ei edellytä sadonkorjuuvelvoitetta. Rehunurmen sato pitää poistaa koneellisesti lohkolta tai laiduntaa. Rehunurmen ylläpitovelvoitteen valmistelu on meneillään ja kansallisia säädöksiä on luvattu vuoden vaihteessa. Säädöksien valmistuttua selviävät tarkat yksityiskohdat asiasta. Muutoksen taustalla on luonnonhaittakorvaukseen liittyvä tukiehto.

Rehukäyttöön vai ei

Maatilan viljelysuunnittelussa rehunurmen ylläpitovaatimuksen merkitys riippuu siitä, kuinka paljon rehunurmeksi tukihakemuksessa ilmoittua kasvustoa on kasvukauden aikana pelkästään niitetty maahan. Jos rehunurmeksi ilmoitetulla kasvustolla ei ole tarvetta rehukäytölle, viljelijä voi korjata sadon ja viedä kasvuston pois pellolta varastoon. Muuhun kuin rehukäyttöön menevä nurmimassa on käsiteltävä ja varastoitava hyväksyttävällä tavalla. Jos nurmisadolle ei ole kysyntää tai kasvustoa ei ole aikomus korjata rehuksi kasvukauden aikana, tukihakemuksessa kasvikoodiksi voidaan valita joku muu vaihtoehto rehunurmen sijaan. Muissa vaihtoehdoissa on usein mahdollisuus niittää tai murskata kasvusto maahan. Tukijärjestelmien ehdoissa on syytä olla tarkkana.

JARI TIKKANEN

Nurmen ylläpitovaatimus tarkoittaa kasvuston korjaamista peltolohkolta koneellisesti tai laiduntamalla. Jos nurmen sadonkorjuu ei ole tarkoituksenmukaista, kannattaa valita nurmelle eri kasvikoodi tukihakemukseen tai peltolohkolle jokin muu kasvi nurmen sijaan.

Luomutilat

Luomutiloille asetusluonnoksessa on esitetty tukihakemukselle viherlannoitusnurmen osalta helpotusta. Sen mukaan vain luomutila voisi ilmoittaa edellisen vuoden rehunurmen ilman ekojärjestelmätukea viherlannoitusnurmeksi. Vaatimuksena on palkokasvipitoinen nurmikasvusto.

Viherkesanto vaihtoehtona

Jos nurmikasvustoa ei ole korjattu kasvukauden aikana, pellon kasvi tulkitaan viherkesannoksi. Se ei ole katastrofi. Viherkesanto voisi olla vaihtoehto muutenkin tässä tapauksessa. Viherkesannon tuki on hieman alempi ja kasvusto pitää niittää maahan viimeistään 15.9.

Rehunurmen korjuuvaatimuksen yksityiskohtaiset ehdot ovat tulossa tuonnempana. Silloin selviää riittääkö yksi korjuukerta vai pitääkö jokaisen niittokerran jälkeen kasvusto viedä pois pellolta. ProAgria asiantuntijoiden kanssa kannattaa pohtia vaikutuksia ja merkitystä oman tilan näkökulmasta. Asiantuntijat seuraavat asian kehittymistä. Neuvo-palvelua voidaan hyödyntää taloudellisimman kasvivalinnan pohtimisessa.

Jari Tikkanen

Tietovirta-hanke järjesti lokakuun lopussa Rehunurmen korjuuvaatimus – vaihtoehdot tilalleni -webinaarin. Tallenne ja esitysaineisto löytyvät Tietovirta-hankkeen verkkosivuilta.

Tutustu:

Loput pellot korvauskelpoiseksi vuonna 2027

Ensi vuonna tapahtuu jotakin, jota ei ole osattu odottaa. Toivottu sitä kylläkin on vuosikymmeniä. Ilman korvauskelpoisuutta olevat peltolohkot saavat korvauskelpoisuuden -pienin rajoituksin. Korvauskelpoisuuden myöntäminen perustuu asiaa koskevan valtioneuvoston asetuksen muutosehdotukseen. Ehdotuksen mukaan korvauskelpoista alaa olisi sellainen peltoala, joka on ilmoitettu tukihakemuksessa vuonna 2022 ja joka oli viimeistään 31. päivänä joulukuuta 2022 viljelykelpoista siten, että peruskunnostustoimenpiteet on tehty ja alaa voidaan viljellä tavanomaisen sadon tuottamiseksi.

Korvauskelpoisuus ei edellytä viljelijätoimenpiteitä

Korvauskelpoisuus myönnetään hallinnon toimesta viljelijän tukihakemuksessa ilmoitetuille omille ja vuokrapelloille. Kaikkien uusimmat, 31. joulukuuta 2022 viljelykelpoisiksi tulleet raiviopellot eivät kuitenkaan nyt myönnettäviä EU:n osarahoitteisia tukia saa. Nämä pellot ovat ehdollisuuden nurmipeitevaatimuksen piirissä eli pysyvästi nurmipeltoja. Myöskään luonnonlaitumet eivät tule tukien piiriin. Muutos rahoitetaan CAP-suunnitelman kehyksen sisällä käyttämättä jääneistä varoista.

Pitkään odotettu asia

Korvauskelpoisuuden myötä viljelyssä olevat pellot saavat sille kuuluvat tuet ja korvaukset.

JARI TIKKANEN

Ympäristökorvaukseen on esitetty ympäristösitoumuksen maanparannus- ja saneerauskasvien sekä kerääjäkasvien tilakohtaisten prosenttirajoituksien poistamista CAP-suunnitelmasta. Tämän jutun asiat ovat tämän hetken tietoja.

Korvauskelpoisuuden puuttuminen on tarkoittanut viljelyä peltotukiehtojen mukaan, mutta ilman sille kuuluvia korvauksia. Esimerkiksi luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaus eri toimenpiteineen ja luomusitoumus tulee nyt raiviolohkoille mahdolliseksi.

Kasvukunto kuntoon

Viljelysuunnittelun kannalta kannattaa muistaa, että peltojen kasvuston kuntoon on viime aikoina kiinnitetty tarkastuksissa huomiota. Vipumobiiliin on tullut kuvauspyyntöjä epäselvien satelliittikuvien vuoksi. Korvauskelpoisuuden puuttumisen vuoksi peltojen kasvukunto ei ehkä ole aina riittävän hyvä. Jatkossa kannattaa varmistaa, että kasvustot on viljelty markkinakelpoisen sadon tuottamisen näkökulmasta ja että esimerkiksi monimuotoisuuspeltojen kasvit ovat lähteneet kasvuun.

ProAgrian asiantuntijoita kannattaa hyödyntää viljelysuunnittelussa tulevan talven aikana. Muissa kuin viljelysuunnitelman palvelussa tulevan kasvukauden pohdintaan on käytettävissä valtion tukemaa Neuvo-palvelua.

Jari Tikkanen

TIETEESTÄ
TIETOA

SUOMALAINEN LUOTETTAVA ANALYYSIPALVELU!

Ilmainen kuljetus 8.9.26-12.1.27!

Järjestetty viljavuus-näytteiden kuljetus noin 100 keräilypaikasta!

Keräilypisteet www.hortilab.fi

Viimeistään 30.11
Laajan maa-analyysin näytteet meille!

Hortilab AB OY

Oy Hortilab Ab
✆ 06 347 4250
hortilab@hortilab.fi
Vasavägen 41, 64200 Närpiö

SUOMALAISTA PALVELUA FINLANDSK SERVICE

www.hortilab.fi

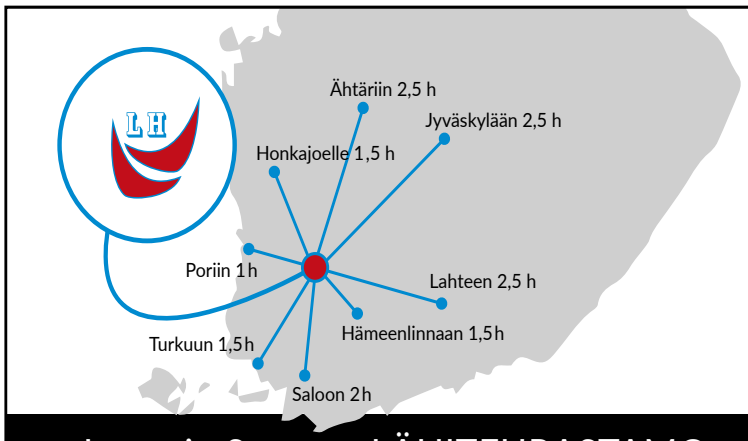
KORKEALAATUISEMPI SATO
RAVINNERIKKAAT TUOTTEET
KESTÄVÄMMÄT KASVUSTOT
TERVEEMPI MAAPERÄ

nature based solutions

SUOMEN
NESTELANNOITE OY
suomennestelannoite.fi

Kotimaiset lannoitteet nopeasti suoraan tehtaastamme!

Lounais-Suomen LÄHITEURASTAMO

Ostetaan ja noudetaan teuraseläimiä ympäri Suomen:

- Naudat, hevoset, lampaat ja siat.
- Palvelemme tuottajapalautuksissa, rahtiteurastuksissa ja eläinvälityksessä kilpailukykyisin hinnoin.

Ota yhteyttä:

Liha Hietanen Oy
Toimisto: 03 514 1533
Timo: 040 559 7263
Tiina: 040 063 4800

LIHA HIETANEN OY

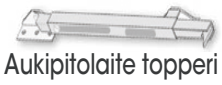
Pääkkösentie 59, 38200 Sastamala / toimisto@lihahietanen.fi

MIEDON METALLI OY

TERÄSOVET JA IKKUNAT

Lehti-, pari-, taitto-, liuku-, erikoisovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittynä vuodesta 1969

VAHVA KOTIMAINEN, KOTIMAISTA TYÖTÄ.

Aukipitolaite topperi

020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

KATTO- JA SEINÄPELLIT oheistuotteineen

suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy

Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi
P. 040 823 5938, 0400 661 379

HAKUMET

UUTTA

Suoritamme laserpuhdistusta, siirrettävällä laitteistolla myös paikan päällä.

Puhdistus soveltuu lähes kaikille materiaaleille - metallit, puu, kivi ym. Kysy lisää!

LIETTEEN KÄSITTELYYN TERÄKSISET RATKAISUT

- lietepumput
- pumppukuormaajat
- vaunujen modernisointia
- kaikki alan tarvikkeet ja komponentit

LISÄKSI

- metallirakenteet
- traktoreiden ja maatalouskoneiden huollot
- ilmastoinnin huollot, testaukset ja varaosat
- puimureiden varaosat
- CNC plasmaleikkausta

Harri Kuusisto 050 567 1825 • harri@hakumet.fi

RIIKKA RINTA-AHO

ProAgria Elinvoimakeskus
Euroopan unionin osarahoittama

Perunanviljelijät pellon pientareella

Lohtajalla pidetyssä pellonpiennartilaisuudessa perehdyttiin välikasvien ja viljelykierron mahdollisuuksiin maan kasvukunnon parantamisessa ja perunantuotannon kehittämisessä. Tilaisuuden avasivat ProAgria Keski-Pohjanmaan kasvintuotannon asiantuntijat **Jenni Kangastalo** ja **Riikka Rinta-aho**. Avauspuheenvuorossa painotettiin maan kasvukunnon merkitystä sekä viljelykierron ja välikasvien roolia osana perunantuotannon kehittämistä. Tuohisalon Peruna Oy:n **Samuli Leskelä** kertoi tilan kokemuksista viljelykierrosta ja välikasvien hyödyntämisestä. Naturcomin **Katri Valtokari** käsitteli kasvien ja seosten mahdollisuuksia perunan viljelykierrossa.

Tilaisuuden käytännön osuudessa havainnoitiin maaperän kasvukuntoa. Tarkastelussa tutkittiin maan rakennetta sekä eri kasvilajien juuristoja ja näiden vaikutusta maan rakenteeseen, kasvukuntoon ja kasvien kasvuedellytyksiin.

Riikka Rinta-aho

Tuottava Hiilineutraali Peruna (TuoHi) -hanke järjesti 28.10.2026 Lohtajalla pellonpiennartilaisuuden, jossa viljelijät ja asiantuntijat pääsivät vaihtamaan kokemuksia kestävästä perunantuotannosta. TuoHi-hankkeen tavoitteena on parantaa perunantuotannon kannattavuutta ja kilpailukykyä sekä edistää ilmastokestävää viljelyä. Hankkeessa kehitetään työkaluja tuotannon kannattavuuden ja hiilitaseen arviointiin sekä etsitään tiloille soveltuvia ratkaisuja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Hanke on EU:n osarahoittama.

Pyörähdä pellolla

Peltojen kasvukunto on äärimmäisen tärkeä asia, jotta sadon laatu ja määrä pysyvät hyvinä. Maan rakenteen kannalta olennaisinta on tiivistymien ehkäisy, ojituksen toimivuus ja orgaanisen aineksen lisääminen. Näiden perusasioiden on oltava kunnossa, jotta pellolla oikeasti kasvaa sitä, mitä siellä aiotaan viljellä. Kasvukuntoon panostaminen on taloudellisesti järkevää. Säännöllinen seuranta on yksi tärkeimmistä edellytyksistä onnistuneelle ja kestävälle viljelylle.

Maanäytteet

Maanäytteet kertovat pellon happamuuden ja ravinnetilan, joiden avulla ravinnetarpeita eri kasveille määritetään. Vaikka maanäytteet ovat voimassa viisi kasvukautta, niitä kannattaa ottaa useammin ja tiheämmin, etenkin viljelykierron niin vaatiessa. Peltokierroksella maanäytteet ovat olennainen osa havainnointia, koska niistä voi löytää ongelmaan ratkaisun tai kasvun minimitekijän. Jos sinulla on tarve uusille maanäytteille, ProAgrialla on koneellinen maanäytteenottopalvelu.

RITVA-LIISA NISULA

Tiivistymät

Peltolohkon kuntoa arvioidaan maan rakenteen ja mahdollisten tiivistymien näkökulmasta. Tiivistymät maassa tarkoittavat, että maapartikkeleiden väleissä veden liikkuminen vaikeutuu ja kun ilmaa ei ole, juuriston kasvu ja ravinteiden saatavuus heikkenee. Raskaat työkoneet aiheuttavat helposti tiivistymiä. Siksi pitää valita tarkoin, minkälaisissa olosuhteissa pelloilla ajetaan. Tiivistymät näkyvät pellolla kasvuston heikkona kasvuna, märkinä aloina tai tiettyjen rikkakasvien esiintyminä.

Märkyys

Märät kohdat pellossa voivat tarkoittaa myös heikkoa tai toimivaa ojitusta. Liiallinen märkyys voi hukuttaa viljelykasveja, heikentää maanrakennetta ja altistaa tiivistymien syntymiselle. Pellon pinnanmuotoiluja kannattaa tarkastaa, ettei siellä esiinny painanteita, johon vesi voisi jäädä seisomaan. Toimimaton ojitus näkyy usein heikkona kasvuston kasvuna.

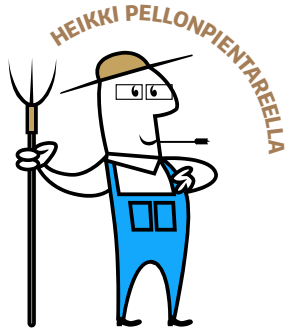
Kasvukunto selviää pellolla

Jos maa ei ole vielä pelloillasi jäätynyt, kannattaa ottaa lapio kouraan ja lähteä tutkimaan omien peltojen kasvukuntoa. Säännöllisellä peltojen kunnon arvioinnilla saa arvokasta tietoa viljelysuunnitteluun, ongelmakohtien korjaamiseen ja onnistumisten huomaamiseen. Pyydä ProAgrian kasviasiantuntija mukaasi arvioimaan peltojasi. Yhdessä pohtimalla saadaan oikeita toimenpide-ehdotuksia ja suunnitelma ongelmien ratkaisemiseksi tai välttämiseksi.

Jenni Kangastalo

Huippuvuotta yhä odotellessa...

Alavieskan Haapalassa puitiin kahden eri urakoitsijan kalustolla ohraa 14.9.–4.10. Puintikosteus oli vain 20–24 %. Keskisadoksi muodostui 4 308 kg/ha (tavoite 4 000), hehtolitrapainoksi 65 kg ja typen satovasteeksi 56 kg/N-kg. Typen satovaste oli edelleen yli oman tavoitteen (50).

Timotei puitiin urakoitsijan kalustolla 29.8.–14.9. välisenä aikana kahdessa erässä. Sadon laatu täyttänee laatuvaatimukset erinomaisen hyvin. Arvioisin sadon määrän olevan 368 kg/ha, mikä jää alle tavoitteen (450). Typen satovastekin on siten alle tavoitteen ollen 5,8 kg/N-kg (6,7).

Timotei puitiin aika sopivaan aikaan, koska puintikosteus oli alle 15 %. Taas oli voimakkaita tuulia ja vesisateita uhkana. Koska lämpösummakin oli riittävä (1 013 astetta), puinnit aloitettiin elokuun puolella. Oikean puintiajankohdan valinta on timotein siemenviljelyn haastavin osuus. Siinä tasapainoillaan puintikelien ja varisemisherkkyyden välillä.

Kysyttäessä, voittaako maa vai isäntä, vastaus on, että yleensä maa voittaa. Takana oli kuuden vuoden putki, jolloin isäntä ei ole hävinnyt. Tämä vuosi oli seitsemäs vuosi putkeen, kun puinti onnistui. Satotasossa ei tavoitteeseen päästy. Syynä oli se, että multaisemmilla lohkoilla heilimöinti ei onnistunut ja tähkien siemenmäärä oli puolet kivennäismaiden siemenmääristä. Aina ei voi voittaa, etenkään timotein viljelyssä.

KUVAT: HEIKKI OJALA

KasviKat€-laskentatyökalu on Minun Maatilani talousosiossa

- Käyttäjinä ProAgrian asiantuntijat (tiedot saa lohkopankkiin)
- Huomioi myös kiinteät kustannukset
- Saadaan lohkotietopankista vertailutietoa
- Voidaan vertailla

Kysy lisää kasviasiantuntijaltasi!

Kuivurissa kiirettä

Kuivuri pyöri reilun viiden viikon aikana (29.8.–4.10.) 275 tuntia, kun keskiarvo on aikaisempina syksyinä ollut 213 tuntia vuodessa ja tavoite 250 tuntia eli tavoitteeseen päästiin. Vuonna 2024 sain kuivattua vajaa 1,7 tonnia tunnissa ja viime vuonna 1,8 tonnia tunnissa. Vuonna 2025 teho oli yli 2 tonnia viljaa tunnissa ja tänä vuonna vain 1,1 tn/h. Tämän vuoden viljat olivat todella sitkaita kuivattavia, mutta hehtolitrapainoltaan hyviä (ohra 65–71 kg, kaura 50–60 kg). Kuivausajat ovat tähän mennessä olleet mittaushistorian keskiarvoa pidempiä 10 h/erä (ka 9 h/erä). Polttoainettakin kului keskiarvollisesti 17,6 l/tn (ka 17,8 l/tn), mutta se oli mittaushistorian kalleinta 27 €/tn (ka 16 €/tn). Kuivauskustannus urakoinnissa jäi silti alle huippuvuoden 2017 (70 €/tn vs. 83 €/tn), koska en nostanut tuntihintaa, vaikka polttoaine kallistui voimakkaasti.

Normivuosi

Timotein sato jäi tavoitteesta (450 kg/ha), mutta ohrasadolla päästiin yli tavoitteen (4 000 kg/ha). Jälleen kävi niin, että kesannon jälkeinen ohra tuotti satoa 1 000 kg/ha enemmän kuin muut. Sain vuokralle 7 ha lisämaita, jotka olivat olleet perunalla yli 10 vuotta ja osa nyt yhden vuoden kesannolla. Kesantolohkojen keskisato oli vajaa 5 100 kg/ha. Kesannoilla saa parannettua pellon tuottavuutta, mikä onkin tärkeää nykyisten alhaisten viljan hintojen aikana. Ohrasadon laatu vaikuttaa hyvältä, kun sen hehtolitrapaino vaihteli 65–66 kg. Ennakkoitävyydet ovat Loistolla tosi alhaiset, mutta ko. lajikkeella se on kuulemma normi. Lopullinen itävyys tiedetään sitten keväällä pakkasten jälkeen. Tänä märkänä syksynä voimakas itävyyslepo olikin suotavaa, kun lakojakin oli, etenkin niillä lohkoilla, joissa sato oli yli 5 tn/ha.

Tuotantokustannuksesta

Asiaa on arvioitu MM Wisun KasviKat€ -tuotantokustannuslaskurilla. Tuotantokustannukseni on sen mukaan n. 300 euroa tonnilta, kun markkinahinta on rehutehdaspaikkakunnilla n. 180 euroa tonnilta. Näillä tuotantopanoshinnoilla tuottajahinnasta uupuu n. 100 euroa. Edelleenkin markkinatalouden perussääntö toimii eli hinta

määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan. Ennustettu tuotantomäärähän on n. 0,8 mrd. kg yli kotimaisen kysynnän ja todennäköisesti lähemmäs 1 mrd. kg, koska satotasot ovat olleet paikoin jopa erinomaiset >6 000 kg/ha. Jos tuottajat haluaisivat korkeampaa viljan hintaa, kannattaisi heidän vähentää viljan tarjontaa. Näillä kustannustasoilla se taitaa tulla eteen talouden realiteeteista johtuen ensi vuodesta alkaen.

Kuivaajan käytössä ei ollut ongelmia, mitä nyt elevaattorista löytyi kaksi reikää 23 vuoden käytön jälkeen. Ne pitää paikata kunnolla talvikaudella. Ongelmia ei ollut urakoitsijoiden puinneissakaan, eikä muissakaan teetetyissä peltoviljelytöissä. Syksyllä pysyttiin pinnallakin neljää parin aarin aluetta lukuun ottamatta. Panostukset pellon rakenteeseen kannattavat. Kaikki työt sujuivat hyvin niin pellolla kuin kuivaajallakin. Tuttua on se, että tästäkin kasvukaudesta jäi opittavaa, koska edelleen tapahtui asioita, joita ennen ei ole tapahtunut.

Heikki Ojala

Yhteenveto Haapalan tilan viljelytiedoista 2026

Pellon käyttö	p-a	N-satovaste	N	P	K	Sato yht. kg
Ohra	15,60	56	78	11	43	67 200
Timotei	14,14	5,8	64	4	9	5 200
Viherlannoitusnurmi	12,28		0	0	0	-

VILLE MYLLYLÄ

Viljelysuunnittelun paras aika

Viljelysuunnitelma on tärkeä osa maatalousuotannon suunnitelmallisuutta. Paras hyöty viljelysuunnitelmista saavutetaan, kun se tehdään mahdollisimman aikaisin. Viljelysuunnitteluvaiheessa ei tarvitse olla valmiiksi tiedossa kylvettävien kasvien valikoimaa tai tilattuja lannoitteita, vaan suunnitelman avulla voidaan tilata juuri oikea määrä oikeita tuotantopanoksia.

Asiantuntijalta on mahdollista saada apua viljelypäätöksien tekoon, ja viljelysuunnitelmistakin on mahdollista tehdä useita vaihtoehtoja. Kyseessähän on vain suunnitelma, ei absoluuttinen ohjelma, jonka mukaan on pakko toimia. Suunnitelmaa voidaan muuttaa milloin tahansa, ja se käy nopeasti, kun pohjatyö on tehty valmiiksi.

Nykyisessä, yhä vaikeammin ennakoitavassa markkinassa, on hyödyllistä olla käsitys tarvittavista tuotantopanoksista hyvissä ajoin. Tällöin tuotantopanosten hankinta on mahdollista ajoittaa siihen hetkeen, kun niiden hinta on alhaisimmillaan tai niitä on vielä saatavilla. Tyypillisesti lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten hinta nousee kasvukautta lähestyttäessä. Jo pelkkä lannoituksen optimointi tuo usein säästöjä.

Aika ennen kevätkylvöjä on asiantuntijallakin vuoden kiireisintä aikaa ja silloin yksittäiselle asiakkaalle on vähemmän aikaa käytettävissä. ProAgrialla onkin viljelysuunnittelun osalta käytössä porrastettu hinnoittelu, jolloin syksyllä tehty suunnitelma tulee hieman edullisemmaksi.

Kokonaisvaltaiseen viljelyn tarkasteluun parhaimman hyödyn tarjoaa viljelyn kehittämisohjelma, jossa tilan viljelyä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti. Kehittämisohjelmassa asetetaan selkeät tavoitteet sekä luodaan yhdessä asiantuntijan kanssa suunnitelma niiden saavuttamiseksi. Kehittämisohjelman ja neuvonnan tavoitteena on tuottaa taloudellista lisäarvoa asiakkaalle. Taloudellisia hyötyjä saadaan, mikäli satotaso nousee tai panoskustannukset pienentyvät. Asiantuntija on tukena prosessissa.

Viljelysuunnitelmaa voidaan tukea esimerkiksi monivuotisin viljelykiertosuunnitelmin, täsmäviljelyn dataa hyödyntäen sekä kasvukauden aikana toteutetuin kasvustokäynnein. Kotieläintiloilla rehuntuotannon kehityspalaveri yhdessä kotieläinasiantuntijan kanssa auttaa suunnittelemaan loppukäyttäjälle eli naudalle parempaan rehuun tähtääviä viljelytoimenpiteitä.

Ville Myllylä

Maan kasvukuntoon kannattaa panostaa

TOIVE-JUTTU

Maan hyvä kasvukunto luo perustan onnistuneelle kasvintuotannolle. Kasveille suotuisissa olosuhteissa juuristo pystyy hyödyntämään vettä, happea ja ravinteita tehokkaasti. Hyvä kasvukunto tukee kasvien kehitystä, elinvoimaisuutta ja kykyä sietää kasvukauden aikaisia stressitekijöitä. Maan kasvukunnon kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, mutta panostukset näkyvät parempana ja laadukkaampana satona sekä viljelyn kannattavuuden ja kestävyyden vahvistumisena.

Kasvustokäynnin yhteydessä tehtävä kuoppatesti auttaa tunnistamaan kasvua rajoittavia tekijöitä, joita ei pelkän viljavuustutkimuksen perusteella huomaa.

Pellon kasvukuntoon vaikuttavat maan fysikaaliset, kemialliset ja biologiset ominaisuudet. Hyvässä kasvukunnossa maa on rakenteeltaan kuohkeaa, veden läpäisy ja varastoituminen toimivat hyvin ja ravinteita on kasvien tarpeisiin nähden sopivasti. Myös maan pH on kasveille suotuisa ja biologinen toiminta aktiivista. Heikentyneestä maan kasvukunnosta voivat kertoa esimerkiksi maan tiivistyminen ja veden huono imeytyminen, ravinnepuutokset sekä vähäinen pieneliötoiminta ja juuriston heikko kehitys.

Kasvustokäynnit

Viljavuustutkimuksesta saadaan tietoa pellon ravinnetilasta ja kalkituksen tarpeesta, mutta maan kasvukuntoa on hyvä tarkastella myös käytännössä. Kasvuston kehitys, juuriston määrä ja kunto sekä veden käyttäytyminen pellolla antavat viitteitä maan kasvukunnosta. Jos kasvusto kasvaa epätasaisesti tai vesi jää seisomaan tietyille alueille, kannattaa silloin selvittää tarkemmin, mistä ongelmat johtuvat. Usein syy löytyy maanpinnan alta.

Kuoppatesti

Kasvustokäynnin yhteydessä tehtävä kuoppatesti auttaa näkemään, miten maa on rakentunut, miten juuret ovat kehittyneet ja onko maassa tiivistymiä. Samalla voidaan arvioida maan mururakennetta ja veden imeytymistä, tarkastella lierojen esiintymistä ja havainnoida onko maan pieneliötoiminta ollut aktiivista vai löytyykö maasta hajoamatonta kasvinjätettä. Havainnot auttavat tunnistamaan kasvua rajoittavia tekijöitä, joita ei pelkän viljavuustutkimuksen perusteella välttämättä huomaisi.

Maanäytteet

Pellon kasvukunto ei ole samanlainen koko lohkolla. Maalaji, pH, ravinnetila ja vesitalous voivat vaihdella huomattavasti lohkon eri osissa. Tiheämpi maanäytteenotto onkin hyvä keino selvittää lohkon sisäisiä eroja ja lohkon ominaisuuksien vaihtelua. Tällöin viljelytoimenpiteitä, kuten kalkitusta ja lannoitusta, voidaan suunnitella entistä täsmällisemmin.

Ilmakuvat

Droonilla tehtävä kuvaaminen ja satelliittikuvat auttavat paikantamaan lohkon sisäisiä vaihteluita ilmasta käsin ja löytämään alueita, joilla kasvusto kehittyy poikkeavasti. Ilmakuvista voidaan havaita esimerkiksi kasvuston epätasaisuudet tai muita kohtia, jotka vaativat tarkempaa tutkimista. Kuva ei yksin kerro syytä poikkeavalle kasvulle, mutta se auttaa kohdentamaan tarkemmat havainnot oikeaan paikkaan. Droonikuvausten, tiheän maanäytteenoton ja pellolla tehtävien havaintojen yhdistäminen auttaa muodostamaan tarkemman kokonaiskuvan lohkosta. Näin viljelytoimenpiteitä voidaan suunnitella pellon todellisten tarpeiden mukaan.

Kasvit

Maan kasvukuntoa ylläpitävät pellon toimiva vesitalous, monipuolinen viljelykierto ja kasvit, jotka lisäävät maan juuristoa ja orgaanisen aineksen määrää sekä auttavat tukemaan maan rakennetta sekä lisäämään maan biologista aktiivisuutta. Tällaisia kasveja ovat esimerkiksi monilajiset nurmet, viherlannoitusnurmet sekä kerääjä- ja välikasvit.

Tiivistyminen

Myös muokkausmenetelmien ja pellolla liikkumisen ajoituksella on suuri merkitys maan kasvukunnolle. Liian märällä maalla tehtävät työvaiheet voivat aiheuttaa tiivistymistä nopeastikin, mutta niiden korjaaminen on hidasta. Siksi pellon kantavuuden huomioiminen ja oikea työskentelyajankohta ovat tärkeitä.

Kasvinesteanalyysit

Myös kasvustosta tehtävät SAP-kasvinesteanalyysit täydentävät maasta saatavaa tietoa. Niiden avulla voidaan arvioida kasvin ravinnetilaa ja tunnistaa mahdollisia kasvia uhkaavia ravinnepuutoksia kasvukauden aikana.

Priorisointi, seuranta ja asiantuntija-apu

Kasvukunnon kehittämisessä kannattaa edetä lohkon ominaisuuksien ja tilan tavoitteiden mukaan. Usein on järkevää aloittaa suurimmista ongelmista ja seurata, miten tehdyt toimenpiteet vaikuttavat.

Kasvintuotannon asiantuntijat auttavat arvioimaan lohkojen tilannetta ja suunnittelemaan käytännön toimenpiteitä kasvukunnon parantamiseksi. Kasvustokäynneillä voidaan tarkastella kasvuston kehitystä, maan rakennetta ja veden imeytymistä sekä juuriston kasvuedellytyksiä mm. kuoppatestien avulla. SAP-analyysien, viljavuustutkimusten ja NIR-maa-analyysin tulkinta auttavat selvittämään maan ravinnetilaa ja ominaisuuksia.

Riikka Rinta-aho

Pelto-havaintojen hyödyt

Saatuja havaintoja ja tuloksia voidaan hyödyntää viljelysuunnittelussa, lannoituksen tarkentamisessa ja kasvukuntoa parantavien toimenpiteiden valinnassa. Niiden avulla arvioidaan esimerkiksi viljelykierron, kerääjäkasvien ja muokkausmenetelmien vaikutuksia pellon kasvukuntoon. Asiantuntijan kanssa tehtävä seuranta auttaa arvioimaan toimenpiteiden onnistumista ja löytämään uusia kehittämiskohteita. Viljelijän omat kokemukset ja pellolla tekemät havainnot ovat tärkeä osa kokonaisuutta analyysien ja mittaustulosten rinnalla.

Kun maan tilannetta seurataan monipuolisesti ja viljelytoimia kehitetään saatujen tulosten ja havaintojen perusteella, voidaan luoda parempia kasvuedellytyksiä, vahvistaa satovarmuutta ja rakentaa kannattavaa ja kestävää kasvintuotantoa pitkälle tulevaisuuteen samalla ympäristö huomioiden.

KUVAT: RIIKKA RINTA-AHO

Kasvien juuristojen vertailu paljastaa kasvien vaikutuksen maan rakenteeseen.

Kuoppatesti kertoo maan rakenteesta ja sen vaikutuksista kasvien kasvukuntoon ja kasvuedellytyksiin.

Peltojen tiivistyminen todellinen uhka

Saimme viime keväänä koekäyttöön siirrettävän ajoneuvovaa'an, jota käytimme kasvukauden aikana kymmenissä kohteissa. Vaakakaluston avulla saimme runsaasti uutta ja hyödyllistä tietoa, joten päätimme ostaa sen omaksemme kasvukauden lopussa.

Säilörehukuormien punnitusten ansiosta monella tilalla päästiin korjaamaan säilöntäaineen annostelu riittävälle tasolle. Myös säilörehun tiivistyskaluston punnituksista saatiin hyödyllistä lisätietoa, sillä rehumassan riittävään tiivistämiseen tarvittava aika riippuu olennaisesti tiivistyskaluston painosta ja käytettävissä olevasta tiivistyskapasiteetista.

Punnituksista hälyttävää tietoa

Mittausten ja Terranimo-sovelluksella tehtyjen arvioiden perusteella havaitsimme, että lietelannan levityskaluston suuret akseli- ja telimassat voivat aiheuttaa huomattavan maan tiivistymisriskin erityisesti märissä olosuhteissa. Puimureita ja ajosilppureita emme ole toistaiseksi punninneet, mutta niiden teknisten tietojen perusteella voidaan arvioida, että myös ne voivat aiheuttaa merkittävää tiivistymisriskiä.

Tiivistymisriskiin vaikuttavat olennaisesti myös sääolosuhteet. Kasvukaudella esiintyvät runsaat sadejaksot voivat vaikeuttaa peltotöiden ajoittamista ja lisätä riskiä, että raskailla koneilla joudutaan liikkumaan liian märällä pellolla.

Sekä asiantuntijamme että käytännön viljelijät ovat tuoneet esille huolensa peltojen tiivistymisestä. Myös koneurakoitsijat kertovat pelloille syntyvistä syvistä ajourista. Tiedossa on tapauksia, joissa maan rakenteen palautuminen kestää vuosia. Syvempien maakerrosten tiivistymisen vaikutukset voivat olla vielä huomattavasti pitkäaikaisempia.

Tiivistymisriskin hallita

Maatalouden teknistä kehitystä ei voida kääntää taaksepäin eikä ratkaisua löydy nykyistä pienemmistä ja kevyemmistä koneista. Pikemminkin päinvastoin: kovissa kustannuspaineissa maataloudessa pitäisi saavuttaa yhä parempi teknistaloudellinen tuottavuus.

Pelkkä rengaspaineen alentaminen ei riitä estämään maan tiivistymistä, jos akselimassat lähestyvät kymmentä tonnia tai ylittävät sen. Alhaisempi rengaspaine ja suurempi kosketuspinta voivat vähentää erityisesti pintamaan tiivistymistä, mutta syvempien maakerrosten kuormituksessa akselimassalla on keskeinen merkitys.

Yksi tärkeimmistä keinoista tiivistymisriskin hallinnassa on peltojen toimiva kuivatus ja vedenhallinta. Kun pellon kuivatus toimii hyvin ja maa ehtii kuivua riittävästi ennen peltotöitä, sen kantavuus paranee ja tiivistymisriski pienenee.

Säätösalaojitus

Oikein suunniteltu ja toteutettu säätösalaojitus mahdollistaa vedenpinnan korkeuden säätelyn ja tarvittaessa tehokkaan kuivatuksen, kun veden poistumiselle on riittävät edellytykset. Se voi siten olla hyödyllinen osa pellon kokonaisvaltaista vedenhallintaa. Sen lisäksi riittävän syvä valtaojaverkosto on välttämätön pellon tiivistymisen estämisessä.

Lietelannan levityksessä mahdollinen ratkaisu voisi olla vetoletkulevityksen nykyistä laajempi hyödyntäminen. Menetelmä vähentää tarvetta kuljettaa suuria lietemääriä raskaalla levityskalustolla pellolla, vaikka siihen liittyy myös omia teknisiä ja käytännön haasteitaan.

Muun muassa Tanskassa ja Ruotsissa on kokeiltu pysyviin ajouriin perustuvaa viljelymenetelmää eli CTF-viljelyä (Controlled Traffic Farming). Menetelmässä pellolle suunnitellaan satelliittipaikannuksen avulla tarkat ajolinjat, joita käytetään vuodesta toiseen eri työvaiheissa. Työkoneiden työleveydet ja raidevälit sovitetaan mahdollisimman pitkälle

PIXABAY

yhteen siten, että koneet kulkevat samoja ajouria pitkin. Menetelmän tavoitteena on keskittää koneiden aiheuttama kuormitus rajatulle osalle peltoalaa ja säilyttää muu viljelyala mahdollisimman hyvin tiivistymättömänä. Käytännön toteutus edellyttää kuitenkin huolellista koneketjujen suunnittelua ja usein myös muutoksia kalustoon.

Peltojen tiivistymisen ehkäiseminen on ennen kaikkea teknistaloudellinen haaste. Meidän pitäisi pystyä hyödyntämään tehokasta ja suurikapasiteettista konekalustoa vaarantamatta pellon kasvukuntoa ja tulevien vuosien satotasoja.

On selvää, että tarvitsemme lisää tutkimustietoa, käytännön mittauksia ja uusia toimintamalleja. Pellon tiivistymisen ehkäiseminen on huomattavasti helpompaa ja edullisempaa kuin jo syntyneiden rakennevaurioiden korjaaminen.

Jouni Ingalsuo

Vaakauspalvelun monet hyödyt

ProAgria Keski-Pohjanmaa tarjosi vaakauspalvelua ensi kertaa kuluneena kesänä 2026. Kokemukset olivat hyviä, ja palvelua on saatavissa myös jatkossa. Tyypillisiä punnituskohteita olivat karkearehu, säilörehu tai kokovilja.

Kiinnostus ja tarve säilörehun vaakausta kohtaan syntyy yleensä säilöntäaineen menekin kautta: kuluuko säilöntäainetta suunniteltu määrä suhteessa kuormien painoihin. Epäilys säilöntäaineen kulutuksesta voi syntyä myös rehuanalyysien tai siilohavaintojen perusteella, jos rehun säilymisen kanssa on haasteita.

Säilörehun syönti-indeksiin vaikuttaa mm. D-arvo, kuiva-aine sekä käymislaatu. Arvo kuvaa rehun syöntipotentiaalia eli sitä, kuinka paljon lehmä voi säilörehua syödä. Haasteet säilönnässä näkyvät myös syönti-indeksissä, koska virhekäynyt rehu ei maita lehmille toivotunlaisesti. Vaakauspalvelu auttaa selvittämään kuiva-aineen määrän ja varmistaa riittävän säilöntäaineen käytön.

Kuiva-aineella on merkitystä

Viime kesän kosteat rehut yllättivät monella tilalla. Vaakauksen perusteella säilöntäaineen määrää pystyttiin rehunteon yhteydessä nostamaan, kun punnituksessa määritettiin rehun kuiva-ainepitoisuus. Säilöntäaineen kulutuksen lisäksi laskettiin rehumassan tarvitsemaa tiivistämisaikaa rehukuorman painosta, rehun kuiva-aineesta ja tiivistyskoneen painosta. Toisinaan mukana oleva kasvintuotannon asiantuntija on hypännyt mukaan traktoriin, ja matkan varrelta on tehty havaintoja myös pelloilta.

Lohkokohtaisia satotasoja on määritetty punnitsemalla koko peltolohkon rehukuormat. Tätä kannattaa hyödyntää, jos se sopii rehunteon ja niittojen aikataulutukseen.

Vaakauspaikka ja kohteet

Vaakauspaikat ovat yleensä sijainneet tilakeskuksessa, mutta jos alusta on riittävän tasainen, vaakauksen voi tehdä myös pihan ulkopuolella. Säilörehun ja kokoviljan ohella voidaan punnita myös viljakuormia ja lannanlevityskalustoa.

Johanna Parpala

Kiinnostuitko vaakauspalvelusta kesälle 2027? Ole yhteydessä Johannaan, p. 041 7310 913 tai johanna.parpala@proagria.fi.

JOUNI INGALSUO

TEHTY SUOMESSA

AVANT

TEHOA TALVEN TÖIHIN

KAMPANJAHINTA
AVANT 650i
37 900 €*
KAMPANJAHINTA

AVANT 650i – KIINTEISTÖNHOIDON MONITOIMIKONE

Lumityöt, hiekoitus ja kiinteistöalueiden kunnossapito hoituvat tehokkaasti Avantilla. Kompakti koko ja ketterä runko-ohjaus helpottavat työskentelyä ahtailla pihoilla ja pysäköintialueilla. Tehokas neliveto, lähes 1 200 kg nostokyky ja laaja työlaite-valikoima takaavat sujuvan työskentelyn ympäri vuoden.

* Alv 0 % I 47 564,50 € (sis. alv 25,5 %). Kampanja voimassa 8.1.2027 asti kaikissa Avant Centereissä ympäri Suomen.
Alin hinta kampanjaa edeltäneiden 30 päivän aikana: 47 032 € (alv 0 %) / 59 025 € (alv 25,5 %).
GT-ohjaamo on lisävaruste eikä sisälly kampanjahintaan. Kampanjahinta koskee kuormaajaa ilman lisävarusteita ja työlaitteita.

KOKO 600-SARJA
NYT KAMPANJAHINNOIN.
TUTUSTU JA KATSO HINNAT:

AVANT CENTER

Pohjanmaa Rami Syrjänen 050 476 8497
Keski-Suomi Matias Muurikainen 050 440 0126

etunimi.sukunimi@avanttecno.com

AVANT 860i 35 SPECIAL EDITION
NYT AVANT CENTEREISSÄ!

AVANT.FI I AVANTRENT.FI

AVANT 35 Years

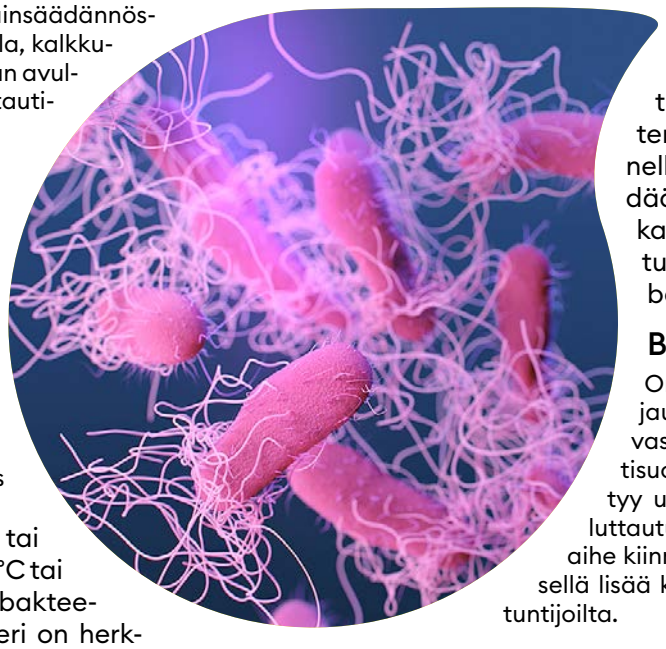
Salmonella

Salmonellaa esiintyy maailmanlaajuisesti, ja se on yksi yleisimmistä elintarvikevälitteisistä zoonooseista. Suomessa salmonellan esiintyminen tuotantoeläimillä on selvästi harvinaisempaa kuin useimmissa muissa EU-maissa. Vuosittain todetaan joitakin kymmeniä tartuntoja nauta-, sika- ja siipikarjatiloilla. Salmonella on luokiteltu Suomen eläintautilainsäädännössä valvottavaksi eläintaudiksi naudoilla, sioilla, kalkkunoilla ja kanoilla. Salmonellavalvontaohjelman avulla Suomi on onnistunut säilyttämään hyvän tautitilanteen.

Suolistobakteeri

Salmonella on ulosteperäinen, suolistossa viihtyvä bakteeri. Kaikki nisäkkäät, linnut ja matelijat sekä ihminen voivat toimia bakteerin kantajina. Tartunta saadaan suun kautta syömällä tai juomalla bakteerin saastuttamaa rehua, vettä tai ruokaa. Bakteeri aiheuttaa suolistotulehduksen, jonka oireena on yleisimmin ripuli, mutta vakavissa tautitapauksissa se voi aiheuttaa luomista tai verenmyrkytyksen. Tartunta voi myös olla täysin oireeton.

Salmonella säilyy hyvin myös eläimen tai ihmisen ulkopuolella. Kuumennus yli + 70 °C tai pH:n lasku alle 4 tai nosto yli 11 tuhoavat bakteerin. Puhtailla pinnoilla salmonellabakteeri on herkkä useimmille desinfektioaineille. Salmonella säilyy maaperässä 1–2 vuotta, lietelannassa kuukausia ja rehuissa pitkään.

KUVA: CDC PUBLIC HEALTH IMAGE LIBRARY.JPG

Antibioottihoito ei sallittu

Tuotantoeläimillä ei ole sallittua käyttää antibioottihoitoa taudin parantamiseen. Tauti yleensä häviää itsestään elimistöstä 3–4 kk aikana. Tärkein toimenpide on tartuntaketjun katkaisu, jottei uusia tartuntoja pääse puhkeamaan. Toimiva tautisuojaus on tehokkain tapa suojautua salmonellalta. Jos salmonellaa kuitenkin havaitaan tilalla, on tehtävä salmonellasaneeraus. Saneeraussuunnitelma tehdään yhteistyössä vastaavan eläinlääkärin kanssa ja suunnitelman tavoitteena on tartuntaketjun katkaisemisen avulla poistaa bakteeri tilalta.

Biocheck tsekkaa tautisuojan

Onko tilallasi suunnitelma salmonellalta suojautumisen varalle ja muita tarttuvia tauteja vastaan? Biocheck.UGent on tilakohtaisen tautisuojaustason arviointityökalu. ProAgrialta löytyy useampi kotieläinasiantuntija, joka on kouluttautunut työkalun käyttöön. Jos aihe kiinnostaa, kannattaa siitä kysellä lisää kotieläintuotannon asiantuntijoilta.

Charlotta Hästbacka

Rehunäytteet kertovat totuuden

HEIDI LEHKONEN

Onnistuneen ruokinnansuunnittelun pohja on säilörehusta otettu rehunäyte. Rehunäytteestä selviävät rehun ruokinnalliset arvot ja laatu. Säilörehun korjuuaste, viljelytekniikka, säilöntätekniikka sekä kasvu- ja korjuuajan sääolot vaikuttavat merkittävästi rehun laatuun. Maalajien sekä kasvilajien ja -lajikkeiden erot yhdistettynä sadonkorjuukertaan lisäävät vaihtelua. Ilman rehuanalyysiä ruokinnansuunnittelu on lähes arpapeliä. Eikä kannata unohtaa kivennäisanalyysiäkään. Esimerkiksi kesän 2026 rehuissa magnesium on ollut melko alhaisella tasolla, joten kivennäisruokintaa kannattaa tarkastella huolella.

Säilörehun laatu maksaa

D-arvo määrittää rehun sulavan orgaanisen aineksen osuuden kuiva-aineessa. D-arvo on merkittävin yksittäinen analyysiarvo. Korjuuajankohdalla on merkitystä nurmirehujen D-arvoon. D-arvon 10 pykälän muutos merkitsee väkirehukustannuksena noin 50 €/lehmä/vuosi. Jos 100 lehmän tilalla D-arvotavoite on 680 g/kg ka ja lopputulos 620 g/kg ka, tarkoittaa se rehukustannuksen nousua 30 000 eurolla.

Havaintoja kesän sadosta

Alkukesästä D-arvo laskee n. 5 g/kg ka/vuorokausi. Menneenä kesänä D-arvon lasku oli ensimmäisellä sadolla nopeaa. Tällä hetkellä syötössä olevissa 1. sadon rehuissa D-arvot ovat yllättävän matalia. Tämä haastaa ruokinnansuunnittelua. Maidon pitoisuudet ovat korkealla, mutta maitomäärissä jäädään huippumaidoista. Ensimmäinen sato on ollut pääsääntöisesti märkää, jolloin lehmien kuiva-aineen syönti jää alhaiseksi. Jos tilalta löytyy kuivempia rehuja jostain muusta sadosta, näitä kannattaa sekoittaa, jolloin rehussa on kuiva-ainetta enemmän. Puuttuvaa energiaa joutuu korvaamaan esimerkiksi suojatulla rasvalla tai vaikkapa maissilla. Pötsin toimintaa kannattaa tarkkailla lannan pesemisellä. Se on havainnollinen keino tutkia mitä lehmät tarvitsevat.

Syönti-indeksi kuvaa syöntipotentiaalia

Rehun säilönnällinen laatu kertoo, miten rehu on säilynyt ja syönti-indeksi kuvaa rehun maittavuutta. Mitä korkeampi säilörehun syönti-indeksi on, sitä enemmän lehmä voi rehua syödä.

Ilman riittävää ja laadukasta karkearehua ei nautatilalla saada hyvää taloudellista tulosta. Säilörehun korjuun on onnistuttava, mutta erityisesti säilörehu on saatava säilymään hyvin. D-arvo ja OIV (ohutsuolesta imeytyvä valkuainen) voidaan korvata rahalla, mutta huonosti säilynyttä rehua ei korvaa mikään.

HEIDI LEHKONEN

Tavoite on yli 100. Yhden indeksipisteen nousu kertoo siitä, että lehmä pystyy syömään neljänneskilon enemmän säilörehua. Ei kuulosta paljolta, mutta todellisuudessa 250 g on paljon. Jos säilörehun syönti-indeksi nousee 105->110, lehmän syönti lisääntyy 1,25 kg/ka. Lehmän maitotuotos riippuu syönnistä. Poikimisen jälkeen syönnin pitäisi käynnistyä mahdollisimman nopeasti, sen takaa maittava säilörehu.

Korkeatuottoinen lehmä tarvitsee energiaa

Energian puute on yksi suurimmista maitotuotokseen negatiivisesti vaikuttavista tekijöistä. Energian puute aiheuttaa ketoosia ja hedelmällisyysongelmia. Lehmän pitäisi saada energiastaan yli puolet säilörehusta. Mitä vähemmän energiaa säilörehussa on, sitä helpommin energiasta on puutetta. Energian puutetta voi kompensoida väkirehuilla, mutta ei loputtomiin. Jossakin vaiheessa kuidun saanti alkaa rajoittaa väkirehun käyttömäärää. Säilörehun kuitupitoisuus määrittää väkirehun maksimikäyttömäärän. Nyrkkisääntönä: NDF-kuitupitoisuus = maksimiväkirehuprosentti.

Kotoiset viljat

Kun kotoisia viljoja käytetään ruokinnassa, lehmien viljoista saamiin ravintoaineiden määriin on kiinnitettävä erityistä huomiota. ProAgrian kotieläinasiantuntijoilla on käytössään väkirehuseula, jolla voidaan selvittää, onko viljan murskaustulos riittävä.

ProAgrian ruokinnan asiantuntijat auttavat kaikissa nautojen ruokintaan liittyvissä tilakohtaisissa asioissa. Ota yhteyttä, yhteystiedot sivulla 3.

Katja Kellokoski

KATJA KELLOKOSKI

ProAgrian kotieläinasiantuntijoilla on käytössään väkirehuseula, jolla voidaan selvittää, onko viljan murskaustulos riittävä.

Säilörehun säilönnällinen laatu

Alhainen pH-pitoisuus estää rehun pilaantumisen. Kun pH on alle 4, rehu on maittavaa ja pötsin mikrobitoiminta pysyy tasapainossa.

Korkea pH kielii virhekäymisestä eli rehuun on muodostunut runsaasti ammoniakkia. Lypsäville lehmille virhekäynyt rehu voi aiheuttaa maitoon laadun heikkenemistä.

Sokerit kuvaavat käymisen määrää. Pitoisuuteen vaikuttavat kasvilaji ja -lajike. Voimakas typpilannoitus pienentää sokerin määrää. Kasvistressi esim. kylmyys, ravinteiden puute ja valo taas lisäävät sen määrää. Säilörehussa sokerin tavoitearvo on 50–100 g/kg ka. Vähäinen sokerimäärä kertoo virhekäymisestä rehussa. Biologisella säilöntäaineella säilötty rehu sisältää yleensä vähemmän sokereita verrattuna happosäilöntään.

Ammoniakkityppi kuvastaa rehun valkuaisen hajoamisastetta. Arvo saadaan puristenesteen ammoniakista ja rehun valkuaispitoisuudesta laskemalla. Jos luku on korkea, rehun valkuaisarvo on huono. Robottitilalle suositusarvo on alle 40 g/kg ka.

Haihtuvat rasvahapot kuvaavat rehussa tapahtuneen sivu- ja virhekäymisen määrää. Niitä ovat esimerkiksi etikka-, voi- ja propionihappo. Korkea pitoisuus vähentää rehun syöntiä ja laskee maitotuotosta. Riski maidon rasva- ja valkuaispitoisuuden laskulle on, jos VFA-arvot ovat yli 55 g/kg ka. Hyvin säilyneelle rehulla ne ovat alle 20 g/ kg ka ja robottitilalle suositus alle 10 g/kg ka (Arturin suositus). Näillä on vaikutusta lehmien liikkumiseen robottilypsyssä.

Säilörehun pH-tavoitearvot kuiva- aineen (g/kg ka) mukaan:
- 250 => 4,2
- 300 => 4,3
- 350 => 4,5
- 400 => 4,7

Hyvinvoiva nauta kestää ja tuottaa

Tuotantokustannukset, ilmastotavoitteet, kuluttajien odotukset ja markkinoiden vaatimukset haastavat tuottajia kehittämään toimintaansa yhä vastuullisemmaksi. Panostamalla eläinten hyvinvointiin vastataan tavoitteisiin, odotuksiin ja vaatimuksiin. Samalla luodaan kestävän ja kannattavan nautatilan perusta. Hyvinvointi näkyy eläimen terveydessä ja pitkäikäisyydessä, tuotantotuloksissa, ympäristövaikutuksissa ja lopulta tilan taloudessa.

© MAASEUTUVERKOSTO / JUHA-MATTI WILSKA

Eläinten hyvinvointi rakentuu arjen perusasioista: riittävästä ja laadukkaasta ravinnosta, puhtaasta vedestä sekä toimivista olosuhteista. Riittävä tila, kuivat ja mukavat makuupaikat, hyvä ilmanvaihto ja turvalliset kulkureitit luovat perustan onnistuneelle karjanpidolle. Teknologia tuo uusia keinoja hyvinvoinnin seurantaan, mutta tärkein työkalu on edelleen tarkka karjasilmä ja eläinten päivittäinen havainnointi.

Terveys ja hyvinvointi tuovat euroja

Hyvinvoiva eläin sairastaa vähemmän, kasvaa tasaisemmin ja hyödyntää rehun tehokkaammin tuotantoon. Hyvä terveys näkyy suoraan tilan tuloksessa. Kun sairauksia on vähemmän, myös hoitokulut, tuotostappiot ja ennenaikaiset poistot vähenevät. Erityisen tärkeää on panostaa vasikoiden hyvään alkuun, sillä ensimmäiset elinkuukaudet vaikuttavat eläimen koko tuotantoikään. Vasikkaprosessista edetään onnistuneeseen hiehoprosessiin unohtamatta onnistunutta ummessaolokauden prosessia. Panostamalla kuhunkin tuotantovaiheeseen annetaan lypsykaudelle parhaat mahdollisuudet onnistumiseen. Lypsykarjassa hyvinvointi näkyy maidontuotannon lisäksi hedelmällisyydessä, poikimisten onnistumisessa ja eläimen iässä.

Pitkä ikä tukee kestävyyttä

Kestävän tuotannon näkökulmasta eläimen pitkä ikä on yksi tärkeimmistä tavoitteista. Jokaisen naudan kasvattamiseen käytetään rehua, energiaa ja työpanosta. Mitä pidempään eläin pysyy terveenä ja tuotannossa, sitä tehokkaammin nämä resurssit saadaan hyödynnettyä. Pitkä ikä vähentää uudistustarvetta ja pienentää ympäristökuormitusta tuotettua maito- ja lihakiloa kohden. Taloudellinen ja ekologinen kestävyys tukevat vahvasti toisiaan.

Hyvinvointi on myös kilpailuetu

Kuluttajat ja elintarvikeketju odottavat tuotannolta vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä. Tilat, jotka panostavat eläinten hyvinvointiin, vastaavat näihin odotuksiin ja vahvistavat samalla omaa kilpailukykyään ja ovat valmiimpia vastaamaan myös tuleviin vaatimuksiin.

Hyvinvoiva eläin on menestyvän tilan tärkein voimavara

Nautatilan vastuullisuus, kestävyys ja kannattavuus eivät synny toisistaan irrallisina tavoitteina. Ne rakentuvat samalle perustalle: hyvinvoivalle eläimelle.

Kristiina Viitanen

LIISA KOSKELA

Vasikan hyvä elämä tarkoittaa hyviä perintötekijöitä sekä eläimelle sopivia olosuhteita, rehustusta ja hoitoa, jotta eläimen tuleva tuotantokierto palvelisi parhaiten tilan tavoitteita ja strategiaa.

Tuotantokierto eläinten hoidossa ja maitotilan johtamisessa

Maidontuotannon uudistamiskustannus on maitotilan merkittävimpiä yksittäisiä kustannuseriä ja siksi tuotantokiertoon on syytä kiinnittää huomiota. Tuotantokierto alkaa eläimen syntymästä tai tuotantovaiheen alusta ja loppuu eläimen poistoon. Kierron hallinta on osa tilan taloutta, eläinten ja ihmisten hyvinvointia, työnsuunnittelua ja maitotilan arjen johtamista.

Elinkaariajattelu

Vanha kansa tiesi taloudellisuudesta, ja tarvikkeet ja kamppeet käytettiin loppuun asti. Periaate toimii nykyisinkin, kunhan ei tule liikaa esim. aika- tai huoltokustannusta. Loppuun käyttämisen ajatus heijastuu eläintuotantoonkin. Esim. eläinten hyvinvointi, tuotannon resurssitehokkuus ja hiilijalanjälki vaikuttavat toiminnan taloudellisuuteen ja hyväksyttävyyteen.

Mikäli tuotantokierto aloitetaan eläimen syntymästä, on asiaa jo pohjustettu erilaisilla valinnoilla, esim. siitä tuleeko vasikasta liha- vai maitolinjaa. Vasikan hyvä elämä tarvitsee hyvät perintötekijät, eläimelle sopivat puitteet, rehustuksen ja hoidon. Poikimisen yhteydessä ja vasikan ensimmäisinä elinviikkoina tulee myös vasikkakuolleisuutta, jolla on eri tutkimuksissa osoitettu olevan suuri yhteys lypsykarjatilan kannattavuuteen.

Eläinkuolleisuus

Luonnonvarakeskuksen erikoistutkijan **Kristiina Sarjokarin** väitöskirjan mukaan lehmien kuolleisuuden riski on suurimmillaan poikimista seuraavan kymmenen päivän aikana. Vastapoikineen eläimen tarkkailu edellyttää hyvää karjasilmää samalla kun olosuhteiden, rehustuksen ja oikea-aikaisen hoidon merkitykset korostuvat. Lypsykaudella lehmän elämään liittyy muitakin sairauksia, yleisimpinä sorkka-, utare- ja hedelmällisyyssairaudet. Esim. sorkkaterveydellä on tutkimusten mukaan iso merkitys maatilan kannattavuuteen ja eläimen tuotantokiertoon.

Kannattavuus monen tekijän summa

Kotieläintila on laaja kokonaisuus alkaen arvoista, osaamisesta, tavoitteista ja suunnittelusta ja päätyen pellolle, tuotantotilojen olosuhteisiin, yrittäjien jaksamiseen ja elämäntyöhön sekä toiminasta saatavaan rahaan. Tilanväen omien päätösten tueksi on tarjolla tietoa ja tukea. Ennakoiva terveydenhoito auttaa kannattavuuden parantamisessa, vaikka taloudellisia vaikutuksia voidaan todentaa vasta terveys-, tuotanto- ja taloustietojen pohjalta. Toteutumista seurataan yleisimmin tuotosseurannan ja -neuvonnan kautta.

Dataa ja tutkimustietoa päätösten tueksi

Proagrialaiset asiantuntijat auttavat tiedonkeruussa ja tulosten tulkitsemisessa. Neuvo-rahoitusjärjestelmä on ollut hyvänä apuna myös haastavampien palvelujen kustannuksissa. Eri osa-alueiden tarkastelu yhdessä alaan erikoistuneiden asiantuntijoiden kanssa on tuonut mitattua positiivista kehitystä maidontuotannossa.

Liisa Koskela

Maitomarkkinoilla katelasku edessä

TOIVE-JUTTU

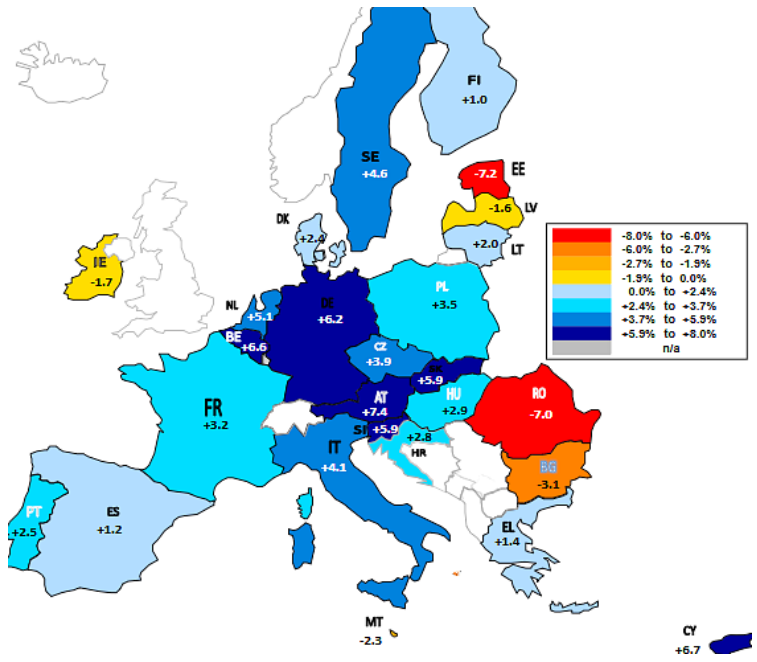
Kulutuskysyntä on nestemaidoissa niin Euroopassa kuin Suomessakin edelleen aleneva. Alenema on pysynyt Suomessa vuositasolla vajaassa 20 miljoonassa litrassa (2015>2025 -186 ML). Viime vuoden kulutusalenema 16 ML vastaa vajaan kolmenkymmenen keskimääräisen maitotilan koko vuosituotantoa. Päälle tulevat muiden tuotteiden kulutusalenemat juustoa ja tuoretuotteita lukuun ottamatta. LUKEn tilastojen mukaan nestemaidon valmistus on alentunut 3 %. Kasvua oli tuoretuotteissa 3–13 % ja juustoissa 5 %. Piimässä ja viileissä alenema oli 5 %. Jogurteissa ja voissa valmistus pysyi samalla tasolla. Tuotannon tasapainon kannalta tilanne voi johtaa haasteisiin, koska maidontuotanto alentui samana aikana alle 1 %, samalla kun vientiin menee kolmannes Suomen maidontuotannosta.

	Meijerimaito	Maitotuotos
Vuosi	mrd l	l/lehmä
2015	2 325	8 323
2016	2 320	8 406
2017	2 297	8 534
2018	2 285	8 650
2019	2 262	8 664
2020	2 293	8 882
2021	2 206	8 762
2022	2 151	8 721
2023	2 132	8 902
2024	2 103	9 076
2025	2 094	9 268

Suomi

Maidontuotannon lasku jatkuu erityisesti lehmien kokonaismäärän vähentymisen vuoksi. Lehmien keskituotoksen lasku on kääntynyt kasvuun. Tänäkin vuonna lehmien tuotokset ovat olleet yli 2 % korkeammat kuin edellisvuonna, joten näyttää siltä, että keskituotos olisi tänä vuonna vajaa 9 500 l/lehmä. Lehmämäärän alentumisen takia maidon kokonnaismäärän oletetaan kasvavan n. 1 %, eli tasolle 2,1 mrd. litraa.

Nyt on jo nähty maitotilojen vapaaehtoisia ja pakkosiirtymisiä uusille omistajille. Johtaako rakennekehitys suomalaisen maidontuotannon selvään vähenemiseen? Johtaisiko se parantuneeseen maidontuotannon kannattavuuteen? Seuraisiko siitä tuottajahintojen nousu viennin osuuden alentuessa? Nähtäväksi jää, voidaanko maidontuotannossa keskittyä tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseen sopeuttamalla eläinmäärää peltoaloihin sekä maidon kysyntämarkkinaan, jolloin maidontuotanto alenee Suomessa, mutta samalla tuottavuus kasvaisi niin pellolla kuin navetassakin.

EU

EU-tasolla maidontuotanto on kasvanut 9/25–8/26 aikana reippaasti, koska tilastot osoittavat 3,7 % kasvua. Samaan aikaan maitotuotteiden valmistuksen muutokset vaihtelevat kokomaitojauheen valmistuksen 3,5 % laskusta rasvattoman maitojauheen 12,5 % kasvuun. Maidontuotannon kasvu vuoden aikana 2026 elokuun loppuun mennessä on ollut 3 %. EU:n maidontuotanto näyttäisi olevan voimakkaassa kasvussa. EU:ssa tuotannon kasvu keskittyy läntiseen Eurooppaan (1–6 %/v), eli Espanja-Suomi-akselille. Sen sijaan itäisessä Euroopassa tuotanto on pääosin laskussa välillä -2 – -7 %/v, samoin kuin Irlannissa, missä laskua on 1,7 %. Suurimmat kasvut löytyvät Keski-Euroopasta Belgia-Slovakia-akselilta n. 7 %.

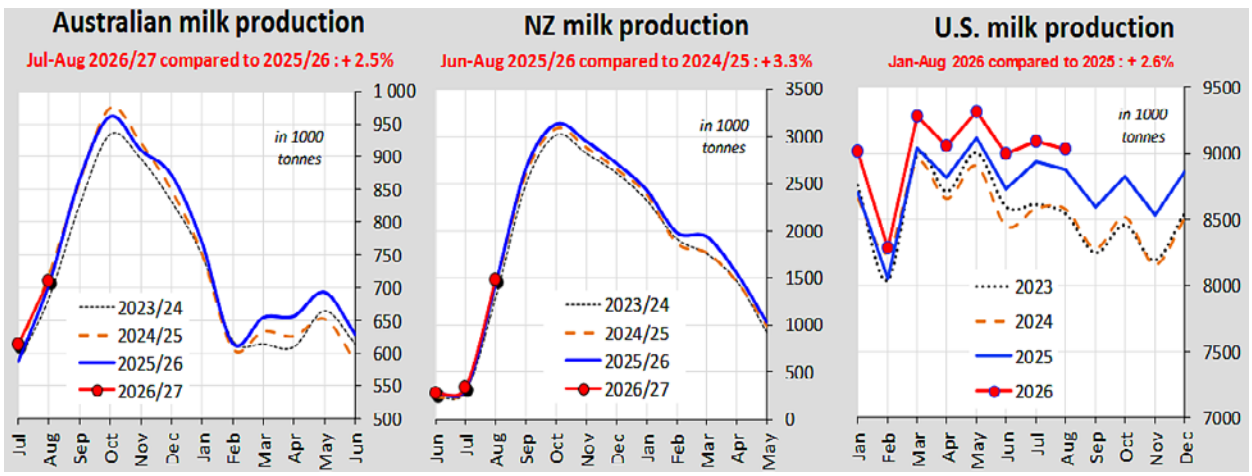
Maailma

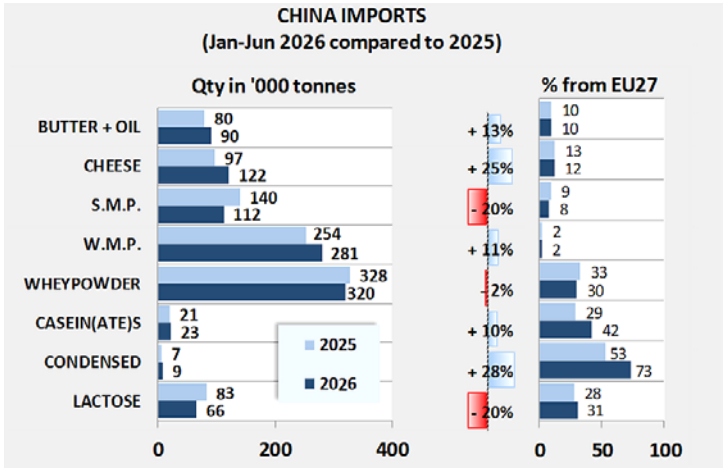
Vuoden 2026 aikana voin osalta vienti on kasvanut 40 % (Egypti 1 291 % - UK 5 %). Rasvattoman maitojauheen (SMP) viennin kasvu oli 14 % (Jemen 202 % - Algeria -21 %). Kokomaitojauheen (WMP) viennin kasvu oli 7 % (Kolumbia 2 353 % - Dominikaaninen tasav. -29 %). Juustojen osalta viennin nousu oli 6 % (Egypti 33 % - Algeria -21 %). EU:n maitotuotteiden vientihintakilpailukyky on heikoin tuotantokustannusten takia, paitsi SMP:ssä. USA on maailman hintakilpailukykyisin voissa ja juustoissa. Kokomaitojauheessa Oseania on yhä halvin.

EU:n maitotuotteiden viennin kasvua selittää kasvanut tuotanto, jota ei saada markkinoitua kotimarkkinoille. Sama tilanne on Yhdysvalloissa. Tuotannon kasvu päätuotantoalueilla kiristää vientikilpailua. Intia ja Uusi-Seelanti ovat tulleet samoille vientimarkkinoille EU:n kanssa ja Intia jopa EU-markkinoillekin. Tilastojen mukaan Uuden-Seelannin viennin kasvu on ollut selvää voissa (6 %) ja maitojauheissa (SMP 7 % ja WMP 13 %). Sen sijaan juustoissa ei ollut kasvua (0 %). USA:n vastaavat luvut ovat: voi 82 %, juusto 24 %, SMP -3 % ja WMP 17 %. Viennin kasvua selittävät lehmämäärän ja keskituotoksen kasvu sekä voimakkaat meijeri-investoinnit. Intian voivienti on alentunut 45 %.

PTT:n mukaan EU:n ja Uuden-Seelannin maidontuotannon kasvun odotetaan kuitenkin hidastuvan ja palaavan hitaasti laskevalle uralle erityisesti eläintautien ja sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä. Sen sijaan Yhdysvaltojen tuotanto kasvaa laajojen investointien tukemana. Samalla Kiinan ja muiden Aasian maiden oman tuotannon kasvu hillitsee tuontikysyntää. PTT arvioi, että maidon proteiinituotteiden hyvä kysyntä sekä kotimaassa että viennissä tukisi tuottajahinnan kehitystä. Tuotantokustannusten nousukin lisää painetta pitää tuottajahinnat hyvällä tasolla.

Rabobankin mukaan tuotantokustannusten (rehu, lannoite, energia, logistiikka) nousut lisäävät painetta maidontuotannon katteen alenemiseen, mikä johtaa tuotannon kasvun tasaantumiseen vuoden 2027 aikana ja jopa tuotannon laskuun EU:ssa ja Uudessa-Seelannissa. Proteiinibuumi jatkuu edelleen, mikä tukee kysyntää. Voin ja juustojen kasvava tarjonta vaikuttaa maidon hintaan heikentävästi. Eteläisen pallonpuoliskon sääshokit, geopoliittiset toimitusketjuhäiriöt ja kuluttajien rajallinen hintasietokyky muodostavat yhdessä keskeiset globaalien elintarvike- ja raaka-ainemarkkinoiden riskitekijät vuoteen 2027.

Kiina ja Aasia

Kiinan on jälleen tuonut enemmän maitotuotteita kuin edellisvuonna, erityisesti juustoa +25 %, voita +13 % ja kokomaitojauhetta +11. Pitkään jatkunut tuonnin lasku pysähtyi vuonna 2025.

Rabobankin mukaan globaaleilla maitomarkkinoilla siirrytään vaiheesta, jota on leimannut maidontuotannon kasvu, kohti tilannetta, jossa tarjonnan epävarmuus vaikuttaa markkinoihin yhä enemmän. Tuonnin kysyntä Aasiassa muodostaa edelleen vahvan perustan kansainvälisille markkinoille, sillä Kiinan markkinat osoittavat vakiintumisen merkkejä ja Kaakkois-Aasian kysyntä pysyy vankkana. Kysynnän kasvu keskittyy yhä enemmän runsasproteiinisiin tuotteisiin. Tätä kehitystä tukevat kuluttajien keskittyminen terveyteen ja ravitsemukseen sekä uudet, GLP-1-lääkkeisiin (kuten laihdutus- ja diabeteslääkkeisiin) liittyvät ruokavaliotrendit.

Kuluttajakysyntä monilla maitotuotteiden tuontimarkkinoilla on pysynyt odotettua kestävämpänä. Tulevaisuudessa keskeinen kysymys onkin se, jatkavatko kuluttajat sopeutumista korkeampiin elinkustannuksiin vai alkavatko he mukauttaa kulutuskäyttäytymistään. Mikä tahansa muutos kuluttajien luottamuksessa tai ostotottumuksissa voi vaikuttaa merkittävästi maitotuotteiden kysyntään, erityisesti Aasiassa ja muilla tärkeillä tuontialueilla.

Terveystuotteet, fuusiot ja ilmastonmuutos

Viime vuonna Rabobank totesi, että kysyntä keskittyy tulevaisuudessa terveys-, premium- ja kasvipohjaisiin tuotteisiin. Lisäksi Rabobank arvio, että tulevaisuudessa meijerialan yritysten tulisi vahvistaa strategisia asemiaan markkinoilla kumppanuuksilla (Arla Foodsin ja DMK Groupin fuusio 1.6.2026, Friesland-Campinan ja Milcobelin fuusio suunnitteilla), innovaatioilla, korkealla laadulla, alueellisella sopeutumisella sekä vastuullisella tuotannolla.

Rabobankin silloisen analyysin mukaan maidontuotannon kustannukset ovat nousseet merkittävästi monilla vientialueilla ja ero maitalien ja korkeiden kustannustason tuottajien välillä jatkaa kasvuaan. Alhaisin tuotantokustannustaso on Oseaniassa. Kiinakin on parantanut kustannuskilpailukykyään, vaikka on maailman suurin tuontimaa. Yleisesti maidontuotannon kustannukset ovat edelleen yli viiden vuoden keskiarvon, eikä niiden arvioida alenevan tulevaisuudessa, vaan nousevan ja vaihtelevan entistä enemmän, johtuen mm. sääntelypaineista, ilmastonmuutoksesta ja korkeammista koroista.

Maidon hinta

Maitomarkkinoilla on edelleen riskejä hinnanmuutoksiin johtuen niin tuottajamaiden sääoloista, eläintaudeista, tuotantomäärien muutoksesta, kulutuskysynnän kehityksestä, Mustanmeren viljanviennin jatkumisesta, yleisestä rehujen hintatasojen muutoksista sekä Lähi-Idän ja Iranin tilanteen muutoksista.

EU-tilaston mukaan vuoden vaihteen jälkeen maidon hinta on laskenut Euroopan markkinoilla 53 sentistä 43 senttiin ja samaan aikaan Suomessa se on laskenut 53 sentistä 48 senttiin. Korkeasta tuotantokustannusten aiheuttamasta katealenemasta johtuen on Euroopan maidon tuottajahintataso lähtenyt nousuun. Näköpiirissä ei näillä kustannuksilla ole hintojen alentumista ennen kuin globaalit kustannusten nousuja aiheuttavat konfliktit on ratkaistu. Todennäköisesti nykyinen hintaero tasoittuu ja jossain vaiheessa Euroopassa maksetaan taas Suomea korkeampia maidon tuottajahintoja. Maidon tuottajahintojen ero näyttää kääntyneen pysyvästi suomalaisen maidontuottajan takamatkaksi. Kaukana takanapäin on neljän sentin etumatka, 13 sentistä puhumattakaan.

Kilpailu Suomen maitomarkkinoilla pysyy kireänä, sillä EU:n sisämarkkinoilta on hyvin saatavissa niin juustoja kuin muitakin meijerituotteita. Juustoissa kotimaisuusaste on edelleen pysynyt 50 % tasolla, vaikka Suomeen tuoduista maitotuotteista yli 90 % on juustoa (n. 80 Mkg). Kuluttajien heikentyvä ostovoiman sekä kulutustottumusten muutos sekä kaupan kova neuvotteluvoima aiheuttavat sen, että kotimarkkinoiden menekki ei ole kasvava, etenkin kun korot ja inflaatio ovat taas nousussa. Perusmaitojen kulutus alenee edelleen. Markkinoiden kireästä tilanteesta kertovat niin meijerien tulokset vuodelta 2025, kuin toimintakertomusten arviotkin.

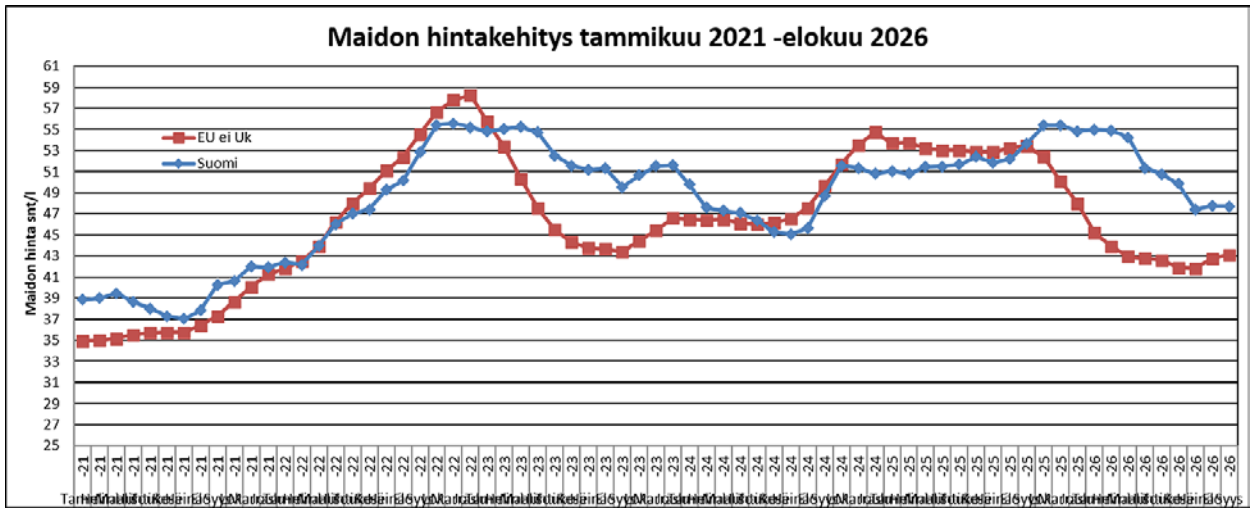
Meijereiden tilanne

Valion kyky tuottaa hankintalitraa kohti liikevaihtoa pysyy yhä ylivoimaisena. Arla Suomen Valiota suurempi liikevaihtotuotto selittyy sillä, että Arla Suomi välittää Arla Foodsin tuotteita, jolloin myös ruotsalaisesta ja tanskalaisesta maidosta tehtyjen tuotteiden liikevaihto tulee kotimaassa kerätyn maidon hyväksi. Tämä summa on Arlan tilinpäätöksen mukaan n. 144 MEUR. Kun se otetaan huomioon, Arla Suomen liikevaihtotasoksi jää n. 1,23 €/l, kun kivimaidon hankintamäärää ei oteta huomioon (Hämeenlinnan OSMn hankinnasta kivimaitoa on 51 ML eli 50 %).

Kotimaan meijerit eivät ole edelleenkään pystyneet tuottamaan riittävää tulosta, jolla oma pääoma kasvaisi riittävästi turvaamaan yritysten tulevaisuuden toimintaedellytyksiä. Arla Foodsin taso 3 % on korkein taso, johon elintarviketeollisuudessa yleensäkin päästään. Omavaraisuus Arlalla ei kehity positiivisesti, mutta tulosta tehdään tasaisesti. Valion tuloksesta (75 MEUR) ei osinkoja voi esitettyä 7 MEUR enempää jakaa, koska vakavaraisuutta pitää edelleen parantaa. Myös Arlan jokavuotinen 5 MEUR palautus omasta vapaasta pääoma arveluttaa niin vakavaraisuuden, kuin maksuvalmiuden näkökulmasta. Arlalla ja Valiolla kassavaroja tulisi kasvattaa nykyisestä, sillä kassa on molemmilla käytännössä alle 10 % liikevaihdosta. Talouden tunnusluvuista voi päätellä, että suomalaiset meijerit ovat maksaneet maidosta tuottajille kaiken sen, minkä ovat markkinoilta irti saaneet.

Heikki Ojala

	Arla Suomi			Hämeenlinnan OSM			Valio			Arla Foods		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Liikevaihto Me	393	406	418	81,72	80,09	83,43	2 278	2 278	2 423	13 674	13 770	15 066
Liiketulos, Me	0,2	-9,1	-0,3	1,521	1,438	1,376	24,7	83,3	101,6	600	598	647
Liiketulos-%	0,1 %	-2,2 %	-0,1 %	1,9 %	1,8 %	1,6 %	1 %	4 %	4 %	4,4 %	4,3 %	4,3 %
Nettovoitto, Me	0,43	-10,45	-1,94	1,072	1,291	0,403	21,5	66,6	75,2	399	417	433
Nettovoitto-%	0,1 %	-2,6 %	-0,5 %	1,3 %	1,6 %	0,5 %	0,9 %	2,9 %	3,1 %	3 %	3 %	3 %
Hankinta, Ml	215	224	223	97	104	101	1 664	1 641	1 635	13 874	13 735	13 735
LV euroa/litra	1,83	1,81	1,88	0,84	0,77	0,82	1,37	1,39	1,48	0,99	1,00	1,10
Varat	122	114	111	20	21	24	1 272	1 341	1 465	8 299	9 330	9 427
Velat	72	61	64	12	12	14	593	589	651	5 247	6 192	6 411
Oma pääoma	50	53	47	8	9	10	679	752	813	3 052	3 138	3 016
Oma pääoma, %	41 %	46 %	42 %	39 %	42 %	41 %	53 %	56 %	56 %	37 %	34 %	32 %

Tilastolähteet: Arla Foods ja Suomi, Alma Talent, Asiakastieto, Luke, PTT, Valio, AHDB, EU Milk Market Observatory, RaboBank, Terrainag

KPEDU

ProAgria Keskusten Liiton yhteiskuntasuhde- ja vastuullisuusjohtaja Suvi Anttila korosti Tietovirta-hankkeen järjestämässä webinaarissa, että maatiloilla tehdään jo nyt paljon vastuullisuustyötä. Monet vastuullisuuteen liittyvät asiat ovat tuttuja maatilan arjesta, mutta tehty työ kannattaa myös tuoda näkyväksi.

Vastuullisuus rakentaa tulevaisuuskestävää maatilaa

Maatiloille vastuullisuus merkitsee paitsi kasvavia odotuksia myös mahdollisuuksia kehittää toimintaansa ja vahvistaa kilpailukykyään. Elintarviketeollisuus, kauppa, rahoittajat ja kuluttajat ovat kiinnostuneita siitä, miten ruoka tuotetaan ja millaisia vaikutuksia tuotannolla on ympäristöön, ihmisiin ja eläimiin.

Vastuullisuus on osa maatilan arkea

Maatilan vastuullisuus muodostuu kolmesta toisiinsa liittyvästä kokonaisuudesta: ympäristövastuusta, sosiaalisesta vastuusta ja taloudellisesta vastuusta. Ympäristövastuu näkyy esimerkiksi maan kasvukunnosta huolehtimisena, viljelykiertojen monipuolistamisena, ravinteiden tehokkaana käyttönä ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisena. Kotieläintiloilla vastuullisia tekoja ovat mm. ruokinnan optimointi, lannan hyödyntäminen ja energiansäästö. Tuotannon tehokkuudella on merkitystä myös maatilan hiilijalanjäljen pienentämisessä.

Sosiaaliseen vastuuseen kuuluvat eläinten hyvinvoinnin lisäksi yrittäjän ja työntekijöiden jaksaminen, turvallisuus ja osaamisen kehittäminen. Hyvinvoiva yrittäjä on tärkeä osa tulevaisuuskestävää maatilaa. Hyvä taloudenpito, suunnitelmallinen johtaminen ja riskienhallinta mahdollistavat ympäristö- ja hyvinvointitoimenpiteisiin panostamisen.

Vastuullisuustyö näkyväksi ja hyödyksi

Maatiloilla kertyy runsaasti tietoa tuotannosta ja sen vaikutuksista. Viljelysuunnitelmat, lohkokirjanpito, tuotannon seuranta ja talousraportit tarjoavat hyvän pohjan vastuullisuuden arviointiin. Tiedon avulla voidaan osoittaa, mitä tiloilla jo tehdään ja miten toiminta kehittyy. Vastuullisuudesta voi syntyä myös taloudellista hyötyä. Esimerkiksi Valio maksaa maitotiloille vastuullisuuslisää eläinten hyvinvointia, ilmastotoimia ja luonnon monimuotoisuutta edistävistä toimenpiteistä. Vuonna 2025 valiolaisille tiloille maksettiin vastuullisuuslisää keskimäärin yli 18 000 euroa tilaa kohti. Tulevaisuuskestävällä maatilalla tuotanto on kannattavaa, yrittäjä voi hyvin ja eläinten sekä ympäristön hyvinvoinnista huolehditaan. Vastuullisuus ei ole vain yksittäisiä toimenpiteitä, vaan osa maatilan elinvoimaa ja suomalaisen ruuantuotannon jatkuvuutta.

Lisää tietoa webinaareista

Tietovirta-hankkeen **Vastuullisuus maatilan kilpailutekijänä** -webinaarisarjan ensimmäinen osa käsitteli vastuullisuuden käytännön merkitystä maatiloille. Marraskuun 16. päivänä pohditaan, voiko vastuullinen maatila saada tulevaisuudessa rahoitusta edullisemmin. Joulukuun 14. päivänä aiheena ovat markkinoilta ja EU:sta viljelijöille tulevat vastuullisuusvaatimukset. Webinaareihin voi osallistua suorana, ja tallenteisiin voi tutustua myös jälkikäteen.

Ritva Jaakkola

Tausta-aineisto: Suvi Anttila, ProAgria Keskusten Liitto (2026) sekä Valion julkiset vastuullisuusaineistot.

Lisätietoa Tietovirta-hankkeen tapahtumista:

Euroopan unionin osarahoittama

TOIVE-
JUTTU

ProAgrian hintaennuste maidolle Suomessa

Maitojalosteiden ja maidon markkinahinnat tulevat jatkossakin vaihtelemaan. Arvio on, että Suomessa maidon tuottajahinta pysyy vuoden 2026 tasolla, koska maitotuotteiden hinnat GDT-markkinoilla (Global Dairy Trade) ja maidon tuottajahinnat EU:ssa ovat alkaneet nousta loppuvuodesta 2026. Hinnannousua tukevat korkeat tuotantopanosten hinnat, mutta tiukan kuluttajien taloustilanteen takia hinnanmuutokset eivät riitä kustannusnousuihin. Lisäksi oletus on, että maidontuotannon määrä jatkaa laskua, koska maidontuotannosta luopuvien tilojen osuus on korkea (n. 10 %), samalla kun laajennusinvestoinnit ja keskituotoksen kasvu eivät riitä nykyisen tuotantotason ylläpitämiseen.

Tilastojen ja ennusteiden valossa on selkeästi nähtävissä, että tuotantokustannukset ovat pysyvästi asettuneet aikaisempaa korkeammalle tasolle, mikä tukee maidon hintatason pysymistä nykyisellä tasolla. Jos maidosta ei makseta riittävästi, ei sitä tulevaisuudessakaan kannata tuottaa. Kotimaan hintatason asettuminen EU:n hintatasoa korkeammalla tasolla edellyttäisi kalliimpaa energian hintaa Euroopassa. Suomalaisella maitojauheella ja voilla on silloin parempi hintakilpailukyky vientimarkkinoilla muihin EU-maihin verrattuna. Päinvastaisessa tapauksessa tilanne muuttuu oleellisesti.

Kotimaan hintatason alentumista puoltavat nykyiset maidon globaalin tuotannon ja kulutuksen muutokset, maidon kulutusta alentavat kulutustottumusten muutokset ja kuluttajien heikentyvä ostovoima (inflaatio + koron nousu). Ylläpitävät tekijät ovat sodan jatkuminen ja korkeana pysyvät tuotantopanosten hinnat, joista jälkimmäinen on merkittävä tekijä. Korkea inflaatio mahdollistaa korkeamman maidon hinnan, mutta jos energian hinta ei nykyisestä laske merkittävästi, maidon hinnan nousut eivät riitä kuittaamaan kustannusten hinnan nousua, jolloin kate alenee.

Kannattaa miettiä tarkkaan investoimista sektorille, jolla on aleneva kysyntä, koska uusinvestoinnit eivät nyt auta hintatason säilyttämistä, vaan päinvastoin. Mitä suurempi omavaraisuusaste maidontuotannolla Suomessa on, sitä parempi vientihintakilpailukyky suomalaisella tuotannolla tulee olla. Tuotannon alentuminen tukee varmimmin korkeampaa maidon hintatasoa vientitarpeen edelleen vähentyessä. Kun maidon vuosituotanto alenee <2,0 mrd. litran tasolle, hintataso pysyy 50 snt/l yläpuolella. Hinta vaihtelee silloinkin kysynnästä ja tarjonnasta riippuen. Nykyinen tuotantokustannusten kehitys näyttää siltä, että toimialan ei tarvinne harkita tuotantokapasiteetin poisostoa markkinoilta maidon hinnan tukemiseksi, koska tuotanto vähenee entistä nopeammalla tahdilla.

PIXABAY

Pitkittyvät sodat sekä taloustaantuma lisäävät epävarmuutta ennusteeseen, jonka takia maidon hinta voi olla suurempi tai pienempi kuin keskiarvo-oletus on. Kannattaa muistaa, että viime vuoden musta joutsen jatkaa lentoaan, kun Intia on tullut tänä vuonna EU:n sisäisille maitomarkkinoille EU:n vientimarkkinoiden lisäksi. Mikrobimaito ja Kiinan tuleminen vientimarkkinoille ovat tulevaisuuden mustia joutsenia!

Heikki Ojala
ja ProAgria
Keski-Pohjanmaan talousasiantuntijat

Todennäköisyydet maidon keskihintatasoille eri vuosina

Vuosi/maidonhinta	38 / 44 / 48 snt/l	35 / 41 / 44 snt/l	32 / 38 / 40 snt/l
2018–21/2022/2023	10 % / 10 % / 100 %	50 % / 60 % / 0 %	40 % / 30 % / 0 %
2018: 38,45 snt/l -22: 49,4 snt/l 2019: 38,61 snt/l -23: 53,2 snt/l 2020: 39,08 snt/l -24: 48,6 snt/l 2021: 39,56 snt/l -25: 53,3 snt/l			
Vuosi/maidonhinta	**55 snt/l**	**50 snt/l**	**45 snt/l**
2024–25 ka 53 snt/l	**60 %**	**40 %**	**0 %**
2026> ka 50 snt/l	**20 %**	**60 %**	**20 %**

Tausta-aineisto ja kuviolähteet: Arla Foods ja Suomi, Alma Talent, Asiakastieto, Luke, PTT, Valio, AHDB, EU Milk Market Observatory, RaboBank, Terrainag

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi (2015=100)

	2001	2004	2007	2010	2013	2016	2019	2021	2022	2023	2024	2025	2026Q2
TUOTANTOTARVIKKEET JA PALVELUT (Panos 1)	69,0	71,2	78,8	86,2	105,4	96,2	104,3	111,5	149,6	135,3	127,0	125,3	136,5
ENERGIA, VOITELUAINEET	55,2	62,2	75,2	90,6	118,7	93,3	116,1	120,0	175,3	164,7	153,9	140,4	181,9
LANNOITTEET JA MAANPARANNUSAINEET	45,4	45,3	52,0	68,8	102,7	86,2	91,4	119,6	217,3	134,3	116,5	129,2	146,7
ELÄINTEN REHUT	76,5	77,8	86,2	82,6	112,2	97,1	106,4	110,9	154,5	145,2	129,8	122,6	118,7
KONEIDEN HUOLTO JA KORJAUS	61,9	70,0	78,9	89,3	95,6	101,3	102,4	103,6	111,1	117,4	119,2	122,4	125,3
INVESTOINTITAVARAT JA -PALVELUT (Panos 2)	68,9	74,8	84,2	91,0	97,9	100,4	105,9	111,9	122,9	131,4	132,9	134,2	137,4
OSTOHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (Panos 1 + Panos 2)	68,9	72,2	80,4	87,6	103,3	97,4	104,7	111,6	141,8	134,1	128,9	128,2	136,7

Pohdintoja maatilojen sukupolvenvaihdoksista

Sanotaan, että lapsissa on tulevaisuus. Sama logiikka pätee maatiloihin. Ilman nuoria yrittäjiä ei ole suomalaisia perhetiloja. Sukupolvenvaihdosten myötä alalle tulee nuoria tai nuorehkoja yrittäjiä, jotka investoivat omaan yritykseensä, tulevaisuuteen ja suomalaiseen ruuantuotantoon ja huoltovarmuuteen. Sukupolvenvaihdosten myötä suomalainen ruokaomavaraisuus pysyy hyvällä tasolla. Sellaisena sen soisi pysyvän jatkossakin.

Miksi perheviljelmillä ei ole jatkajia?

Maatalous on pääomavaltainen ala. Pääoman kiertonopeus on moniin muihin toimialoihin verrattuna hidas. Tämä tarkoittaa sitä, että tuotannosta keskimäärin saatava kate vaikuttaa lainojen takaisinmaksuaikoihin ja korvausinvestointitarpeisiin. Lainojen takaisinmaksuajat ovat rakentamisinvestoinneissa ja pellon ostossa pitkiä sekä korvausinvestointitarpeet usein merkittäviä. Kannattavuusvaihtelut yhdistettynä rakennekehitykseen ovat vaikuttaneet jatkajien vaatimuksiin ja riskinottohaluun.

Maatalouden ilmasto- ja ympäristövaikutuksia on paheksuttu. Ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin on, mutta ne ovat vähentyneet lainsäädännön muuttumisen ja yrittäjien toimintatapojen muutoksen myötä merkittävästi. Tikun nokassa ovat olleet ilmastopäästöjen vuoksi naudanlihan- ja maidontuotanto sekä turvepeltojen viljely. Suomalainen naudanlihantuotanto on globaalisti vertailtuna vastuullista. Ilman nautoja suomalaista ruokaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta ei ole mahdollista ylläpitää. Syytökset ja negatiivinen keskustelukulttuuri ovat olleet omiaan heikentämään nuorten, potentiaalisten maatalousyrittäjien uskoa tulevaisuuteen.

Maatalousyrittäjät haluavat tarjota jatkajille mahdollisuuden kouluttautua haluamaansa ammattiin ja jatkajat saavat päättää itse, jatkavatko tilaa vaiko eivät. Näyttää siltä, että maailma on avartunut niin, että maatilan jatkamisen lisäksi pohditaan muitakin vaihtoehtoja. Usein muut toimialat näyttävät houkuttelevan maatilan jatkamista enemmän. Syynä ei välttämättä ole se, ettei maatalous kiinnostaisi. Näkisin, että maatalous on niin vaativa toimiala ja sen tulevaisuus näyttää epävarmalta, että tilaa ei haluta jatkaa. Ja jos jatketaan, harjoitetaan kasvinviljelyä, johon ei juuri investoida.

Miten edistää omistajanvaihdoksia?

Omistajanvaihdosten edistämiseksi tulisi tulevaisuudennäkymien

Kuvat: © MAASEUTUVERKOSTO / ANNA KALLIOLA

parantua ja yleisen ilmapiirin keventyä suhteessa maatalouden vaatimuksiin. Alkutuotannon, teollisuuden, kaupan ja hallinnonalojen toimijoiden tulisi ymmärtää, että suomalaisen ruokaketjun näivettymisellä on suuri negatiivinen vaikutus ruokaomavaraisuuteen ja huoltovarmuuteen. Ja ennen kaikkea suomalaisen laadukkaan ja vastuullisen ruuan tarjonta kaupoissa vähenee.

Jatkajia maatiloille on, mutta ei välttämättä omasta perheestä. Omistajanvaihdosten edistämiseksi olisi hyvä, että ei-sukulaisten väliset omistajanvaihdokset lisääntyisivät. Tilaa ei myydä tuottoarvolla tai alle sen suvun ulkopuolelle. Tämä estää usein tilakaupan koko tilasta. Kaupan sijaan tila voidaan myös vuokrata kokonaan tai osittain ja toteuttaa tilan myynti pikkuhiljaa. Tämä pienentää jatkajan riskejä ja mahdollistaa kokonaisuutena luopujallekin tuottoa maatalousvarallisuudesta jo ennen mahdollista tilan myyntiä. Monenlaisia vaihtoehtoja on olemassa. Harmillista on, että kysyntä ja tarjonta eivät tällä hetkellä täysin kohtaa.

Omistajanvaihdoksia voidaan edistää myös luopujien toimesta. Mikäli tilalla ei ole omasta perheestä jatkajaa, mutta tila halutaan myydä tai vuokrata, tuotantoa kannattaa ylläpitää, maltillisesti investoidakin ja kehittää tilaa. Tämä edistää omistajanvaihdoksen toteutuksen mahdollisuutta. Jos tuotantoa ei ole kehitetty ja korvaus- ja korjausinvestointeja ei ole tehty, tilan myyntimahdollisuudet ovat heikommat.

Tulevaisuudennäkymistä

Naudan- ja maidontuotannon tulevaisuus näyttää kohtalaiselta, samoin siipikarjatuotanto. Nautaja maitoketjussa kuluttajahintojen maksimi lihan osalta näyttää saavutetun ja maitopuolella laskevaan markkinahintaan tuotanto kasvaa edelleen. Viljaa viljelevien tilojen osalta hintasuhteet ovat olleet surkeat jo pitkään ja lähitulevaisuuskaan ei näytä olevan juuri sen parempi. Sikatiloilla haasteita on ollut kauan ja afrikkalaisen sikaruton myötä haasteet ovat kasvaneet. Sianlihantuotannossa voimakkaasta tilamäärän laskusta huolimatta tuotanto on pysynyt kulutusta korkeampana ja viennin merkitys on ollut huomattava. Viljantuotannossa vientimahdollisuudet eivät ole merkittäviä, joten kotimainen tuotanto tulisi sopeuttaa paremmin kysyntää vastaavaksi.

Markkinahinnat ovat vaihdelleet viime vuosina useista eri syistä. Pääosin shokkeja ovat luoneet maailmanpoliittiset syyt. Maatalousyrittäjät ovat nähdäkseni sopeutuneet hintasuhteiden muutoksiin kohtalaisen hyvin. Maataloussektorilla vakaus ja ennustettavuus pitkälle tulevaisuuteen olisi tärkeää. Investoivat tilat sitoutuvat tuotannon jatkamiseen vähintään 10 vuodeksi ilman, että tuotannon lopettaminen taloudellisessa mielessä olisi mahdollista.

Ruokaketjussa kaupan valta on kasvanut viimeisten vuosikymmenten aikana merkittävästi. Suomessa pääosa ruokaketjusta on S- ja K-ryhmien hallussa. S-ryhmän markkinaosuus on kasvanut merkittävästi. Näyttää siltä, että epävakaus jatkuu tulevaisuudessakin ja tästä huolimatta sukupolvenvaihdoksia tullaan tekemään. Näen tulevaisuuden siinä mielessä optimistisesti, että potentiaaliset jatkajat ovat valveutuneita, intohimoisia ja haluavat antaa oman panoksensa suomalaisen, vastuullisen ruokaketjun eteen. Tämä antaa epävarmuudesta huolimatta mahdollisuuden kannattavaan maataloustuotantoon, jossa yrittäjä saa riittävän korvauksen työpanoksesta ja sijoitetusta pääomasta.

Tukea omistajanvaihdoksen suunnitteluun

Me ProAgrialla haluamme olla mukana maatilojen sukupolvenvaihdoksissa. Sukupolvenvaihdoksen suunnitteluun ja toteutukseen on tarjolla tukea ja asiantuntemusta. ProAgrian asiantuntijat laativat sukupolvenvaihdoksen alkukartoituksia, tilan arvon määrityksiä, verotuksen suunnittelua ja verojen arviointia sekä talous- ja liiketoimintasuunnitelmia. Lisäksi laadimme luonnoskauppakirjat ja lahjakirjat sekä teemme verotuksen ennakkoratkaisuhakemukset (lahja- ja luovutusvoittovero).

Teemu Kinnunen

”Olen ollut mukana MTK Keski-Pohjanmaan alueella toteutetussa SuperSuksee-hankkeessa syksystä 2024 lähtien. Hankkeen tavoitteena on kehittää sujuva omistajanvaihdosprosessi, joka sisältää valmistautumisen, sukupolvenvaihdoksen toteutuksen ja siihen liittyvät jälkityöt. Rakennekehityksen ja mm. maatilojen yhtiöittämisten myötä myös omistajanvaihdosprosessit ovat monimutkaistuneet. Hankkeessa on järjestetty koulutuksia ja työpajoja kahdelle eri pilottiryhmälle, joista toinen on vielä käynnissä. Hankkeen myötä on käynyt selväksi, että omistajanvaihdokseen vaikuttavia tekijöitä on lukuisia ja kaiken huomioiminen ei ole mahdollista, mikäli valmistautuminen ei ole huolellista.”

Kipeitä kysymyksiä ei pidä pantata tilakaupassa

Sukupolvenvaihdokseen liittyy kaupan osapuolille tärkeitä ratkaisuja. Siihen saattaa sisältyä luopumisen vaikeutta, yrittäjäksi ryhtymisen pelkoja, erilaisia odotuksia kauppaehdoista ja joskus myös ostajasta. Ostajasta ja kauppahinnasta päättäminen, asumisjärjestelyistä sopiminen, siirtyvätkö metsät ostajalle, jatkaako ostaja karjan pitoa, huomioidaanko sisarukset ja monet muut kysymykset ovat kaikille osapuolille kauaskantoisia ja merkittäviä päätöksiä. Kauppahinta ratkaisee ostajan toimeentulon seuraavien vuosien, jopa vuosikymmenten, ajaksi. Tilakauppa on usein tärkein taloudellinen päätös ostajan elämässä. Asumisjärjestelyt vaikuttavat kauppahintaan ja tilan työvoimaan, sillä on merkitystä myös molempien osapuolten vapauteen asua omaa taloaan haluamallaan tavalla. Sisarusten tunne tasapuolisuudesta saattaa vaikuttaa koko loppuiän sisarusten välisiin suhteisiin.

Kauppahinta keskeisin ratkaisu

Kauppahinta on keskeisin tilakaupan neuvottelukysymys. Se on aina tilakohtainen asia, mitään ainutta tai oikeaa kauppahintaa ei ole. Kauppahinta on aina kaupan osapuolten keskinäinen sopimus, eikä sitä kukaan ulkopuolinen pysty määräämään. Tämä on hyvä muistaa, vaikka verotusta, rahoitusta ja eläkkeitä ohjaava lainsäädäntö on tärkeää ottaa huomioon.

Asumisjärjestelyt

Kauppahinnan määrittelylle voidaan asettaa kolme tavoitetta. Ensimmäinen on myyjien asumisen turvaaminen eläkepäiville. Myös kaupasta tulevat verot on pystyttävä hoitamaan. Myyjien talous on hyvä olla muutoinkin kohtuullisessa kunnossa eläkepäivillä, niin että pankkitilillä on vähän pahan päivän varaa. Yleensä myyjien toiveet ovat aika kohtuullisia.

Taloudelliset edellytykset

Toinen tärkeä tavoite on, että ostajalla on taloudelliset edellytykset jatkaa kannattavaa yritystoimintaa. Velkamäärä on sellainen, että siitä selviää ja lisäksi jää edellytykset kehittää toimintaa. Jos ostajalle ei jää kannattavan toiminnan edellytyksiä, ostajan ei kannata tilakauppaa tehdä. Jos kauppahinta näyttää nousevan liian korkeaksi, on syytä arvioida kauppahinnan alentamisen mahdollisuutta.

Sisarusten kuuleminen

Kolmas tärkeä tavoite on, että sisarusten välit eivät tilakaupan takia tulehdu. Jos näin tapahtuu, suupolvenvaihdoksen suunnittelussa on jollain lailla epäonnistuttu. Vaikka sisarukset ovat juridisesti ulkopuolisia kaupan suunnittelussa, heille kannattaa avoimesti koko prosessin aikana kertoa, mitä suunnitellaan. Ehkä on hyvä myös reilusti kysyä, mitkä sisarusten odotukset ovat kaupalta.

UNSPLASH

Onnistunut sukupolvenvaihdos on sellainen, missä kenellekään ei jää hiertäviä kiviä kenkään. Kaupan suunnittelussa ja kauppaehdoissa ei ole yhtä ainoaa oikeaa mielipidettä. On kuitenkin tärkeää, että keskustelun ilmapiiri on avoin. Sellainen, jossa on tilaa sanoa oma toive. Kertoa, mitä minä haluaisin, ilman pelkoa muiden reaktiosta. Vaikka kaikki omat toiveet eivät toteutuisikaan, iso merkitys on sillä, että jokainen toive tulee kuulluksi ja käsitellyksi.

Juha Nivala

Tilitoimisto-asiantuntijoiden terveiset ja yhteystiedot

On aika huolehtia kirjanpidot ajan tasalle. Tilinpäätöskauden kiirehuippua silmällä pitäen on tärkeää, että kirjanpidot on laadittu ajan tasalle hyvissä ajoin ennen vuoden loppua.

Materiaalia voi toimittaa Vetelin, Sievin ja Kannuksen toimipisteisiin.

- Vetelin toimisto on avoinna tiistaisin klo 9–15
- Sievin toimisto keskiviikkoisin klo 9–15
- Kannuksen ja Kalajoen toimistot sopimuksen mukaan.

Materiaalia voi toimittaa myös Vetelin, Sievin, Kalajoen ja Kannuksen toimistojen sekä Kaustisen kunnantalon lukollisiin postilaatikoihin.

Tilitoimistossamme on uusia tuulia henkilöstön muutosten ja ProAgria Keski-Pohjanmaan sekä ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymisen myötä. Tilitoimistotiimissämme työskentelee tuttuun tapaan Seija Roimela ja Minna Ketola. Uutena työntekijänä tiimissämme on aloittanut Eija Mäkelä. Tilinpäätöskauden ajan vahvuuteemme kuuluvat myös Saara Mikkola ja Teemu Kinnunen. Minna Tuurinkoski ProAgria Etelä-Pohjanmaalta palvelee jatkossa keskipohjalaisia asiakkaita.

Vuoden alussa aloittava ProAgria Pohjanmaa tarjoaa jatkossa samat tutut palvelut, laajemmat resurssit ja tilatiimit. Asiakkaille yhdistyminen ei käytännön toimien osalta tuo muutoksia.

Lisätietoja:

SEIJA ROIMELA
ProAgria Keski-Pohjanmaa
puh. 040 847 9740
seija.roimela@proagria.fi

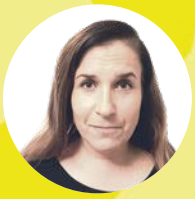
TEEMU KINNUNEN
ProAgria Keski-Pohjanmaa
puh. 050 310 0827
teemu.kinnunen@proagria.fi

MINNA KETOLA
ProAgria Keski-Pohjanmaa
puh. 050 406 3975
minna.ketola@proagria.fi

EIJA MÄKELÄ
ProAgria Keski-Pohjanmaa
puh. 040 152 4703
eija.makela@proagria.fi

SAARA MIKKOLA
ProAgria Keski-Pohjanmaa
puh. 043 825 4280
saara.mikkola@proagria.fi

MINNA TUURINKOSKI
ProAgria Etelä-Pohjanmaa
puh. 050 464 6975
minna.tuurinkoski@proagria.fi

Menestystä persoonallisella johtamisella -talouswebinaari

Hommat on hoidettava, mutta kukin tyylillään. Tule kuulemaan, miten menestyksellistä johtamista tehdään tilan omista lähtökohdista.

ProAgrian talouswebinaari 25.11. klo 10–11. Webinaarissa on johtamisaiheesta puhumassa asiantuntijana Arto Karila.

Webinaari on osa ProAgrian valtakunnallista maksutonta talouswebinaarisarjaa. Osallistumislinkki lähetetään ilmoittautuneille ennen tilaisuutta.

Jos et pääse linjoille, ilmoittaudu silti mukaan! Lähetämme ilmoittautuneille tallennelinkin webinaarin jälkeen.

Ohjelma ja ilmoittautuminen viim. 24.11.2026:

ProAgria

#onnistummeyhdessä

Toiminnanjohtaja
Elina Pusaa
Puh. 050 3094 861
kpkalatalouskeskus@
proagria.fi

Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS

Kutsukaa kalatalouskeskuksen kalatalous-neuvoja kylään kertomaan ajankohtaisista asioista. Jäsenmaksuun sisältyy maksuton neuvontakäynti noin kerran vuodessa. Ota hyvissä ajoin yhteyttä sähköpostilla tai puhelimitse.

MIKA YLI-SOINI

Kalastus lisätty liikunta- ja kulttuuriedun käyttökohteeksi

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen työnantajan tarjoaman liikunta- ja kulttuuriedun käyttöalan laajentamisesta kalastus- ja erä-palveluihin. Jatkossa liikunta- ja kulttuurietua voi käyttää esimerkiksi kalastonhoitomaksun, kalastuskurssien ja opaspalveluiden maksamiseen. Metsähallitus lisää maksumahdollisuuden Eräluvat.fi-palveluun marraskuun lopussa.

Lähde ja lisätietoa:

Ympäristöön liittyviä avustushakuja auki

Elinvoimakeskuksissa on haettavana useita ympäristöministeriön hallinnonalan valtionavustuksia. Avustusta voi hakea rakennusperinnön hoitoon, saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon, rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemiseen, ympäristökasvatuksen ja -valistuksen edistämiseen ja tunturialueiden jätehuollon edistämiseen. Elinvoimakeskukset suosittelevat käyttämään avustusten hakemiseen sähköistä aluehallinnon asiointipalvelua. Asiointipalvelussa käytetään vahvaa tunnistautumista.

Tarkemmat hakuohjeet:

Tilaa uutiskirje

lähettämällä sähköpostipyyntö:
kpkalatalouskeskus@proagria.fi

@kpkalatalouskeskus

KALASTUS-SIVUSTOJA

kalatalousverkosto.fi

ahven.net
eraluvat.fi
luontoon.fi
kalat.fi
mmm.fi
kalastusrajoitus.fi

Kalastuksenvalvonta-koulutusten uudet videot

Kalatalouden Keskusliitto julkaisi muutama vuosi takaperin opetusvideosarjan kalastuksenvalvojien kouluttamista varten. Nyt videot on päivitetty ja uudet valvojakoulutusvideot ovat katsottavissa Kalatalouden Keskusliiton Youtube-kanavalta.

Lähde ja lisätietoa:

Personoidut pyydysmerkit vuodelle 2027

Personoidut pyydysmerkit ensi vuodeksi ovat tilattavissa. Vuoden 2027 väri on oranssi. Pyydysmerkkien hinnat (sis. alv 25,5 %) ovat seuraavat: personointikulu 25 €, pyydysmerkin yksikköhinta 0,32 €/kpl (toimitetaan 10 kpl arkeissa) sekä toimituskulut 8 €. Minimitilausmäärä 70 kpl. Toimitusaika merkeille on 3–6 viikkoa.

Lähde ja lisätietoa:

Kalastajan Taskutieto eli Vapaa-ajankalastajan kalenteri 2027 on ilmestynyt

Vuoden 2027 kalenterista löytyy tietoa mm. pyrstölipoista, kalastajan solmuista, ennätyskaloista ja särkikalojen tunnistuksesta. Se sisältää myös erittäin suositun vapaa-ajankalastajan kalenterin, joka kertoo kalojen ottiajat ensi vuodelle.

Lähde ja lisätietoa:

Tule mukaan suunnittelemaan Mimmit kalastaa! -seuratoimintaa

Mimmit haluavat kalaan, oppia uutta, löytää kalakavereita ja päästä mukaan matalan kynnyksen toimintaan. Tämä on kutsuhuuto sinulle kalastuksesta innostunut, joka et pelkää toimia yhdessä muiden kanssa ja uskot, että on olemassa jotain, jota ei ole vielä keksitty.

Jos innostut mukaan, käy ilmoittautumassa suoraan linkistä tai ota yhteyttä Elinaan!

Lähde ja lisätietoa:

Oikaisu Edellisessä Tiedotuslehdessä 3/2026 oli Eero Hakalan kuvakertomus virtavesikunnostuksesta. Kuvat eivät olleet Perhonjoesta vaan Siikajoesta.

Syksyn saaliita ja säilykkeitä

Mika Yli-Soini, pj.

Mennyt syksy oli kotoisilla kalavesillämme mieleenpainuva ja tekemistä riitti niin talkoolaisille kuin kalakisoihin osallistuneillekin. Lokakuun alussa Syviksellä järjestetty perhokalastuksen nuorten SM-kilpailu oli erinomaisen hieno tapahtuma. Kuin tarinaan käsikirjoitettuna pitkän päivän päätteeksi saatiin todeta kilpailun voittajaksi nuorin osallistuja, kuluneena kesänä perhokalastuksen aloittanut **Peetu Vähäkainu** (9 v), joka vei 12 kirjolohella kultamitalin Veteliin lajin historian ylivoimaisesti nuorimpana mestarina konkareiden nokkain edestä.

Syksyn mittaan on päästy hyvään alkuun myös Perhonjoen Mosalankosken myllyn entisöinnin ja esteettömän kalastuslaiturin hankkeiden parissa. Aika näyttää saadaanko projekti valmiiksi ensi kesän vestivaaleihin mennessä.

Hyvät eväät ovat äärimmäisen tärkeitä talkoiden sujuvuuden kannalta. Viime viikonloppuna myllyn talkoissa iltapäiväkaffeilla maisteltiin nisun lisäksi kotimaisia kalasäilykkeitä. Alustana annoksille toimi kaustislaisittain tietenkin Ruisvarras.

Seuraavassa ovat testissä mukana olleet tuotteet talkooraadin kommenttien perusteella lyhyesti arvioituna.

1. Pielisen Savulohi: Muistuttaa rakenteeltaan eniten tonnikalaa näistä testattavista. Savun mausta enimmät ovat tainneet jäädä uuniin, mutta rasvatasapaino on kohdillaan eikä kalalajista voinut erehtyä!

2. Pielisen Arkikala: Suunmyötäinen arkikala vie aavistuksen vetisen, mutta riittävän suolaisen olemuksensa mukana maistelijan Kuopion torille. Kyllähän tämä säilyke toimii ruisleivän päällä tahi välissä kalakukon korvikkeena loistavasti!

3. Järki Särki luomutomaatti & yrtit: Helppokäyttöinen tomaattisärki nappaa maistelijan mukanansa johonkin Välimeren suuntaan, vaan ei kuitenkaan aivan rantaan saakka. Tomaatti maistuu ja yrtit tulevat silti esiin. Tätä söisi, vaikkei olis näläkäkään!

4. Järki Särki chili: Chiliä on käytetty säästeliäästi ja tulisuudesta ei ole tietoakaan. Sopii sen puolesta vaikka koko perheen voileipiin ja tulen sijaan tarjoaa täyteläisen makumaailman, jossa maistelija tuskin aavistaa raaka-aineena käytetyn ruotoista roskakalaa!

Talkooraati suosittelee suosimaan suomalaista ja jättämään ne tonnikalapurkit hyllyyn, mikäli se tilanteeseen sopii. Kaikki testissä olleet tuotteet pesevät tonnikalat mennen ja myös tullen. Testipurkit tyhjenivät alta aikayksikön parempiin suihin ja työt jatkuivat.

Tämä teksti ei sisällä kaupallista yhteistyötä. Tuotteet on hankittu omalla kustannuksella ja koostuivat sillä hetkellä paikallisesta ruokakaupasta saatavilla olevista kotimaisista kalasäilykkeistä.

MIKA YLI-SOINI

Perhokalastuksen nuorten SM-kisan kärkikolmikko:
1. Peetu Vähäkainu, Perhonjokilaakson Vapakalastajat ry
2. Aarne Ristimella, Oulun Seudun Perhokalastajat ry
3. Samu Virmanen, Keski-Suomen Perhokalastajat ry

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja **Kirsi Ylitalo**, p. 043 8254 284
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija **Milka Kähtävä**, p. 043 8254 281
Maisema-asiantuntija **Milla Siltanen**, p. 043 8254 284
etunimi.sukunimi@maajakotitalousnaiset.fi

Joulun odotusta ja kuusen kimallusta

ANU KARHUKORPI

Halsuan Maa- ja kotitalousseuran väki innostui vuosi sitten tekemään porukalla isoäidinneliöistä joulupuun. Sopiva ohje etsittiin ja sovittiin, että neliöihin saa käyttää niitä langan loppuja mitä varastoista löytyy. Kotikuluman neulekahvilassa neliöitä aloitettiin ja innokkaita virkkajia löytyi niin monta, että neliöitä tuli jo vähän liikaakin. Kuusen kotipaikaksi valikoitui Kotikuluma, olihan niitä neliöitä siellä virkattu ja siellä oli myös uuden kuusen tarve. Kuusi koottiin paikalle 3.11. ja mukana oli monta kuusen tekoon osallistunutta. Urakan päätteeksi nautittiin Kotikuluman tarjoamat kahvit ja samalla ihasteltiin kuusen kimallusta. Tämä on ollut monen naisen yhteinen projekti ja yllättävän innokkaasti siihen myös osallistuttiin, kiitos siitä!

Maa- ja kotitalousnaisten uudet tuulet puhaltavat, kun vuoden vaihteessa ollaankin mukana Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisissa. Vuosikokouksissa on valittu uudet johtokunnan jäsenet. Toivotan heille mukavia kokouksia. Tämä on myös historian viimeinen Keski-Pohjanmaan Tiedotuslehti ja samalla myös minun viimeinen kirjoitukseni puheenjohtajan roolissa.

Toivotan kaikille hyvää joulua ja onnea uudelle vuodelle. Onnea myös uudelle Pohjanmaan ProAgrialle.

Joulua odotellessa
Anu Karhukorpi

Talvi ja talvimyrskyt tulevat – olethan varautunut?

Syksy taittuu kohti talvea ja esimakua syysmyrskyistäkin on saatu. Viime vuodenvaihteen hurjasta Hannes-myrskystä tulee kohta kuluneeksi vuosi, mutta vieläkin metsissä on nähtävillä myrskyn aiheuttamia tuhoja. Aika kultaa muistot kurjimmistakin asioista, joten on aika muistella, mitä viime talven pitkät sähkökatkot aiheuttivat ja mitä silloin olisi pitänyt tehdä toisin. Oliko kaapissa riittävästi kuivia elintarvikkeita, jos kauppaan ei päässyt? Pystyikö ruokaa valmistamaan, kun sähköt olivat poikki? Pysyikö tupa lämpimänä?

VIRPI KULOMAA

Viranomaisten ja järjestöjen varautumissuositus kotitalouksille on 72 tuntia. Kotitalouksissa tulisi varautua pärjäämään itsenäisesti vähintään kolme vuorokautta, jos häiriötilanne, kuten esimerkiksi sähkökatko, iskee. Kolmeksi vuorokaudeksi pitäisi löytyä jokaisesta taloudesta ruokaa, vettä ja tarvittavia lääkkeitä.

Testaa, oletko varautunut mahdolliseen poikkeustilanteeseen. Löydätkö kotoasi seuraavat asiat?

- Sellaisenaan syötävää tai helposti valmistettavaa ruokaa
  - Kaapeista tulisi löytyä ruokatarpeet vähintään kolmeksi vuorokaudeksi. Tarkoitus ei ole hankkia erikseen varautumisruokapakettia, joka otetaan esiin vain hätätilanteessa, vaan voit suunnitella normaalin, arkisen ruokahuollon helposti säilyvien ruokatarvikkeiden ympärille. Sähkökatkon sattuessa ensin käytetään herkästi pilaantuvat jääkapin ruokatarvikkeet, sitten siirrytään pakastimessa oleviin ruokatarvikkeisiin, jonka jälkeen otetaan käyttöön esimerkiksi säilykkeet ja muut kuivaelintarvikkeet. Voit varata kuivakaappiin helposti valmistettavia pussiruokia, joihin lisätään vain vesi, erilaisia säilykkeitä ja säilykehedelmiä. Käytä myös säilykkeitä arjessasi, etteivät ne mene pilalle vuosien saatossa.
  - Muista myös valmistusväline, jos sähköä ei ole saatavilla. Retkikeitin, kaasugrilli tai muu vastaava on oiva tapa valmistaa lämmintä ruokaa, jos sähköt ovat poikki.
- Pullovettä
  - Puhdasta vettä juomiseen ja ruuanlaittoon tulisi löytyä n. 1,5 litraa/vuorokausi/henkilö
- Puhtaita kannellisia vesiasioita
  - Jos vesi menee käyttökelvottomaksi tai sen tulo on poikki, kunnat ja kaupungit järjestävät vesihuollon niin, että puhdasta vettä voi hakea omiin astioihin.
- Ensiaputarvikkeet ja lääkkeet
  - Muista reseptilääkkeiden haku hyvissä ajoin ennen lääkkeiden loppumista.
- Käteistä rahaa
- Patteriradio
  - Jos puhelinlinjat ja muut yhteydet eivät toimi, radiosta annetaan lisäohjeita ja muita tietoja.
- Hygieniatarvikkeet
- Taskulamppu tai otsalamppu
  - Pattereilla toimiva lamppu on varmempi vaihtoehto kuin sähköllä ladattava.
- Erikokoisia pattereita riittävästi ja ladattu varavirtalähde
  - Varavirtalähteestä saa helposti ladattua puhelimen akun useampaankin kertaan, joten se olisi hyvä löytyä jokaisesta kotitaloudesta.

Lisätietoja ja hyviä vinkkejä varautumiseen:

Seuraa Facebook-sivujamme:
KESKI-POHJANMAAN
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tilaa uutiskirje
kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

MKNn verkkokaupan järjestötuotteet:

Maa- ja kotitalousnaiset järjestävät luentoja ja opastusta eri aiheisiin myös verkossa. Ota yhteyttä Kirsiin, Milkaan tai Millaan!

HUOM!

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten viimeinen johtokunta

MILKA KÄHTÄVÄ

ProAgria Keski-Pohjanmaa ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa ovat yhdistämässä toimintojaan ja uusi ProAgria Pohjanmaa ja myös Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset aloittavat toimintansa 1.1.2027. Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokunta kokoontui viimeiseen kokoukseensa Kansantaiteenkeskukselle Kaustiselle 12.10.2026. Johtokunnan varsinaisiin jäseniin kuuluivat (kuvassa vasemmalta oikealle) **Raija Virta** Himangalta (varapuheenjohtaja), **Kirsi Ylitalo** toiminnanjohtaja (johtokunnassa sihteerinä ja esittelijänä), **Anna Niemelä** Lohtajalta, **Anu Karhukorpi** Halsualta (puheenjohtaja), **Mirka Peltokangas** Perhosta, **Seija Isokääntä** Kalajoelta, **Minna Aho** Reisjärveltä sekä päivän emäntänä toiminut **Miina Aronen** Halsualta. Kuvasta puuttuvat **Satu Lappi** Lestijärveltä ja ProAgrian edustajana johtokunnan kokouksissa mukana ollut johtaja **Ritva-Liisa Nisula**. Johtokunta on kokenut luottamustehtävänsä tärkeäksi. Vaihtuvuutta johtokunnan kokoonpanossa on ollut riittävästi: on ollut vankkaa kokemusta ja osaamista sekä uusia tuoreita ajatuksia sopivassa suhteessa. Puheenjohtajan johtokunta on valinnut keskuudestaan vuosittain, ja Anu Karhukorpi on toiminut tässä roolissa kuusi vuotta.

Lähiruuan äärellä

Johtokunta arvostaa lähiruokaa osana alueemme elinvoimaa, ruokakulttuuria ja huoltovarmuutta. Johtokunnan jäsenillä on vahva yhteys maatalouteen ja osa jäsenistä toimii itse maatalousyrittäjinä, joten suomalaisen ruuan alkuperä, laatu ja tuotannon jatkuvuus ovat lähellä sydäntä. Lähiruuan valitseminen tukee paikallisia yrityksiä, ylläpitää maaseudun työpaikkoja ja vahvistaa yhteisöjen hyvinvointia. Samalla se tekee näkyväksi arvokkaan työn, jota kotimaisen ruuan tuottajat tekevät joka päivä.

Johtokunnan jäsen ja yrittäjä Miina Aronen (A´la Miina) sai arvostetun kansainvälisen Culinary Heritage kunniamaininnan työstään perinne- ja lähiruuan eteen. Kunniamaininnan on saanut ainoastaan yksi suomalainen yrittäjä aiemmin. Onnittelimme Miinaa ja saimme myös herkutella hänen loihtimallaan perinneruokalounaalla eli kaustislaisella juustopaistilla. Ainekset olivat tietenkin hankittu lähialueen tuottajilta.

Johtokunnan tehtävät

1. hoitaa asioita sääntöjen sekä kokousten päätösten mukaisesti
2. edustaa piirikeskuksen maa- ja kotitalousnaisia sekä suunnitella, kehittää, ohjata ja valvoa toimintaa
3. hyväksyä toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä seurata niiden toteutumista
4. tehdä tarvittaessa esityksiä ProAgrian hallitukselle maa- ja kotitalousnaisten toiminnanjohtajan ja muiden toimihenkilöiden valinnasta
5. tehdä aloitteita toiminnan kehittämiseksi
6. tehdä esitys edustajien nimeämisestä Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n edustajakokouksiin
7. hoitaa muut järjestön sille antamat tehtävät.

Työ järjestömme eteen ei lopu, vaikka nimi vaihtuu. Johtokunnalla on tärkeä rooli toiminnan, talouden ja strategian ohjaamisessa. Vuosikokouksessamme 2.11.2026 valittiin jäsenet Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokuntaan. Uudessa johtokunnassa jatkavat varsinaisina jäseninä Anna Niemelä ja Mirka Peltokangas sekä varajäsenenä **Karoliina Tunkkari**. Heidän lisäkseen johtokuntaan on valittu eteläpohjalaista edustusta Etelä-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten vuosikokouksessa lokakuussa. Uusi johtokunta kokoontuu strategiatyöpajaan Härmään jo marraskuun loppupuolella ja ensimmäinen virallinen Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokunnan kokous pidetään Kokkolassa tammikuussa.

Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten tulevaa toimintaa

Yhteiset kampanjat 2027:
- Impinpäivän teema Isoäidin perintöä
- Varautumiseen liittyvä kampanja teemalla Arjen supervoimat

MKN Pohjanmaa 2027:
- Johtokunnan strategiatyöpaja tammikuussa
- Jäsenristeily huhtikuussa sekä vierailu Uumajassa puutarhamessuilla
- Ruuan ääressä – matka syyskuussa Wemmi-sadonkorjuumarkkinoille Jyväskylään

Kiitämme Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokuntaa työstä järjestömme eteen!

Ruel2035-hankkeen yhteisessä pöydässä

Ruel2035-hankkeen aloitustilaisuus järjestettiin Kokkolassa, opetusravintola Kokkolinnassa 29. lokakuuta. Tilaisuudessa Keski-Pohjanmaan alueen ruoka- ja elintarviketuottajat oli kutsuttu valmiiseen aamiaispöytään, jossa herkuttelun yhteydessä päästiin verkostoitumaan, vaihtamaan kuulumisia ja ajatuksia siitä, mitä Keski-Pohjanmaan ruoka- ja elintarvikeala on tulevaisuudessa.

RUEL 2035 -hankkeessa tarkastellaan ruoka- ja elintarvikealan tulevaisuutta, vahvistetaan alan toimijoiden yhteistyötä ja rakennetaan yhdessä näkymiä tulevaisuuden osaamis- ja kehittämistarpeisiin. Hankkeen tavoitteena on tuoda eri puolilla ruokaketjua toimivia tahoja yhteen ja vahvistaa alueen elinvoimaisuutta.

Tilaisuudessa mielenkiintoisia näkymiä ruoka-alan tilanteeseen ja kehityssuuntiin antoi Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin projektipäällikkö **Päivi Töyli**, joka kävi läpi Keski-Pohjanmaan elintarvikealojen tämänhetkistä jakautumista eri tilastoissa. Hänen puheenvuorossaan ilmeni hyvin, että katsottaessa vuosia taaksepäin, on ruoka- ja elintarvikealan tilanne pääasiassa hyvin stabiili, eikä suuria vuosittaisia heilahteluja ole. Ruoka- ja elintarvikeala on turvallinen toimiala maailman mylleryksistä huolimatta, sillä ruokaa tarvitaan aina.

Yrityspuheenvuoron tilaisuudessa piti kaustislainen välipala- ja proteiinipatukoiden valmistaja Wild&Bergin toimitusjohtaja **Viktoria Forsberg**. Mielenkiintoinen puheenvuoro oli loistava esimerkki siitä, kuinka muutamassa vuodessa pystyy kehittämään yritystoimintaa pieneltä paikkakunnalta myös maailman vientimarkkinoille. Brändäys ja markkinointi ovat tärkeässä roolissa, ja kun ne onnistuvat, tiet aukeavat eteenpäin. Forsberg kertoi, että jatkojalostusta tekevissä yrityksissä olisi halua käyttää lähellä tuotettuja elintarvikkeita tai paikallisia marjoja, mutta erilaisten laatusertifikaattivaatimusten takia dokumentaatio jää pienillä yrityksillä useasti vajaaksi, jonka takia pienten toimijoiden tuotteita ei voi hyödyntää.

Oletko ruoka- ja elintarvikealan toimija Keski-Pohjanmaalla tai onko tavoitteenasi laajentaa toimintaasi alalle? Vastaa hankkeen kyselyyn ja osallistu alan kehittämiseen ja tulevaisuuteen!

Tästä vastaamaan:

RUEL 2035-hankkeen toteuttaa Kpedu yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen, ProAgria / Maa- ja kotitalousnaisten (MKN) ja Keski-Pohjanmaan Yrittäjien kanssa. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Euroopan unionin osarahoittama

Anna Niemelä

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten historian viimeisessä vuosikokouksessa palkittiin vuoden 2026 Maa- ja kotitalousnainen sekä vuoden 2026 yhdistysteko. Molemmat palkinnot menivät Lohtajalle.

MILKA KÄHTÄVÄ

Vuoden keskipohjalaisena maa- ja kotitalousnaisena palkittiin Anna Niemelä (oikealla) Lohtajalta. Hän otti vastaan myös Lohtajan kirkonkylän maaseutunaisille myönnetyn Vuoden yhdistysteko -palkinnon yhdessä Jenna Orjalan kanssa.

Vuoden 2026 keskipohjalaiseksi maa- ja kotitalousnaiseksi valittiin koko sydämellään järjestötyötä tekevä Anna Niemelä Lohtajan kirkonkylän maaseutunaisista. Palkintokriteereiden mukaisesti Anna on aktiivinen toimija, joka pitää maa- ja kotitalousnaisten lippua korkealla ja kannustaa myös muita mukaan toimintaan. Anna on aito maaseudun yhteisöllisyyden, vastuunkannon ja aktiivisuuden esikuva. Maatalon emäntänä ja suurperheen äitinä hän vie asioita eteenpäin omalla esimerkillään ja tarttuu toimeen silloinkin, kun kukaan muu ei siihen ryhdy. Hän toimii joustavasti muuttuvissa tilanteissa, verkostoituu luontevasti ja on pidetty yhteistyökumppani kaikessa.

Kylän ja yhteisön hyvinvointi näkyy hänen arjessaan konkreettisina tekoina. Anna osallistaa toimintaan niin perheensä, ystävänsä kuin koko lähiyhteisönsä sekä huomioi tasapuolisesti eri-ikäiset kyläläiset. Idearikkaana ja luovana toimijana hän on mukana toteuttamassa tapahtumia ja yhteisiä hankkeita positiivisella ja ratkaisukeskeisellä otteella. Kaiken kiireen keskellä hän luo ympärilleen iloa ja kannustavaa ilmapiiriä. Anna on hieno esimerkki siitä, mitä aito maaseudun hyväksi tehtävä työ parhaimmillaan on.

Vuoden yhdistysteko

Vuosikokouksessa palkittiin myös vuoden yhdistysteko, jonka valintakriteereinä olivat toiminnan kehittäminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen, uusien toimintatapojen luominen tai ansiokas perinteisen toiminnan ylläpitäminen. Voittanut järjestöteko osoitti esimerkillisellä tavalla yhdistystoiminnan merkityksen paikallisyhteisölle.

Vuoden 2026 yhdistysteon voitti Lohtajan kirkonkylän maaseutunaiset. Yhdistys palkkasi nuoren kesätöihin, koska monelle nuorelle ensimmäisen kesätyöpaikan saaminen on vaikeaa. Yhdistys on tarjonnut turvallisen, kannustavan ja monipuolisen ympäristön opetella työelämän pelisääntöjä. Ensimmäinen työhaastattelu, työkokemus ja oma palkka vahvistivat nuoren itsetuntoa ja itsenäisyyttä. Pienellä paikkakunnalla on vähän nuorille kesätöitä, etenkään alle 16-vuotiaille, joten oli tärkeää olla mahdollistamassa kesätyöpaikka yhdelle oman kylän nuorista. Kesätyö oli loistava keino esitellä järjestötyötämme ja kasvattaa yhdistykselle tulevaisuuden tekijöitä, vapaaehtoisia sekä jäseniä. Pienillä resursseilla toimivalta yhdistykseltä nuoren palkkaaminen, perehdyttäminen ja työnantajavelvoitteiden hoitaminen vaatii rohkeutta ja vaivannäköä. Teko toimii inspiraationa ja hyvänä esimerkkinä muille alueen yhdistyksille siitä, miten työllistämistoimintaan voi ja kannattaa lähteä mukaan. Nuori palkattiin kesäkahvilan työntekijäksi.

Vuoden keskipohjalainen yhdistysteko jatkaa matkaa valtakunnalliseen kisaan. Valtakunnallinen yhdistysteko palkitaan Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen vuosikokouksessa 25.11.2026 Helsingissä.

Kirsi Ylitalo

